

DRUK BEZOCHTE AVOND PEL OVER O.A. RE-INTEGRATIE OF DWANGARBEID VRAAGT OM NADERE ACTIE

"Mislukking en leed bij re-integratie"

Uit de [Leeuwarder Courant](#) van dinsdag 29/4/2008 plus:

"Rinze Visser (NCPN) over re-integratie: respect voor mensen verdwijnt."

Website [Liwvadders](#) op 29/4/2008.

Op de leestafel die avond en onderaan de berichten uit de pers:

[*"Afbraak sociale zekerheid en voortdurende controle leidt tot onderklasse banggemaakte burgers"*](#) plus:

[*"Africhting en revolte Verzet in het tijdperk van onderwerping tot human capital"*](#) plus:

Interview van het SP-blad Tribune met sociaal advocaat Marc van Hoof uit Amsterdam:

[*"Reïntegratie Chronisch zieken en de reïntegratieplicht De vergeten cliënten."*](#) plus:

Artikel uit het blad "Ondersteboven" nr. 19 uit 2005, een tijdschrift van DISK:

[*"Schuld als sturingsmechanisme voor onschuldige zielen"*](#) plus:

[*"Achter de voordeur" "Een systeem van zichtbaarheid - inspectie, controle en bewaking"*](#)

Artikel van Piet van der Lende van de Amsterdamse Bijstandsbond plus:

Een rapport van de SP: [*"Een schandalige miskleun uit de categorie Betuwelijn"*](#)

Dit betrof een rapportage van het Meldpunt SP met klachten over re-integratie.plus:

[*Verhalen van ervaringsdeskundigen met re-integratie en Werkacademie"*](#)

In een bomvolle zaal - mensen zaten zelfs op de trap - hield het PEL op maandagavond 28 april 2008 haar avond over o.a. het thema: "Re-integratie of dwangarbeid ?" en verder over alles wat maar samenhangt met het krijgen of hebben van een bijstandsuitkering. Het aantal aanwezigen in de kleine bovenzaal van café Wouters aan de Sophialaan te Leeuwarden, werd door diverse aanwezigen ruw geschat als tussen de 60 en 80 mensen...

Het is duidelijk: re-integratie van mensen in de bijstand leeft als thema!

Na een korte inleiding door de avondvoorzitter - de voorzitter van vereniging PEL - was het woord aan de drie gastsprekers.

Theo Veenboer van de Amsterdamse bijstandsbond wees o.a. op het feit dat je bij re-integratie een soort hulpverlener tegenover je krijgt die het per definitie beter meent te weten dan de klant van de soos. Ofwel: je eigen suggesties en ideeën worden op voorhand verworpen...

Dit lijkt wat op mijn *"ezelstheorie"*: wil je dat de ezel vooruit gaat, trek het beest aan de staart en hij gaat vooruit... Anders gezegd: het lijkt dat het soms nodig is het omgekeerde naar voren te brengen van wat je eigenlijk wilt...

Ik vond het heel herkenbaar wat hij op dit punt naar voren bracht.

Rinze Visser, raadslid voor de NCPN in Lemsterland noemde een aantal voorbeelden van klachten waar hij mee te maken had gehad en zei o.a. dat het respect voor mensen in de

bijstand dreigt te verdwijnen. Een waar woord: al jaren zijn rechtse partijen en een deel van de pers bezig met een haat-offensief tegen iedereen die van een uitkering afhankelijk is en helaas met succes: in termen van "*aanvalsplannen*" wordt nu door de overheid gesproken en al jarenlang wordt de sociale zekerheid steeds verder afgebroken, zodat zij is ontaard in sociale onzekerheid...

Over de voortgaande flexibilisering van de arbeid heb ik het dan nog niet eens en over de rol van "europa" hierbij. Wellicht iets voor een andere thema-avond?

Visser noemde ook de verharding in het beleid van de soos in zijn gemeente, waar een samenwerkingsverband bestaat tussen meerdere gemeenten, zodat de mensen niet meer in Lemmer terecht kunnen, maar naar Bolsward moeten, waar de Sociale Dienst zit.

Ik dacht nog: je zult maar met je bijstandsuitkering ergens op het platteland wonen.

Na de pauze toen de drie sprekers een "*deskundigenpanel*" hadden gevormd om vragen vanuit de zaal te beantwoorden, reageerde Visser op een van de "*ervaringsdeskundigen*" die haar persoonlijke verhaal had gedaan met daarin o.a. 7 jaar GGZ-ervaring, met o.a. de opmerking: "*in zeven jaar dus geen hulpverlener gezien...*" En dat is eigenlijk diep-treurig.

Als laatste spreker voor de pauze kwam **advocaat mr. Arno van Deuzen** aan het woord die voor een klant van hem uit Arnhem een rechtszaak voert tegen in feite dwangarbeid. Zijn cliënt had de keuze bij "*verplicht werken voor een bijstandsuitkering*" tussen schoffelen van de begraafplaats - waar zijn pas overleden vriendin lag begraven - en tubes lijm inpakken. Betrokkene had voordat hij in de bijstand raakte, altijd betaald werk gehad, dus geleuter over arbeidsdiscipline en werkhouding ed. was ook niet aan de orde.

Wat uiteraard enorm helpt als voortraject om betaald werk te vinden...

Uiteindelijk werd zijn cliënt weggestuurd vanuit dat "*werk*" ([Presikhaaf Arnhem](#)) en kreeg hij een straffkorting op zijn bijstandsuitkering.

Mr. Van Deuzen vertelde o.a. met behulp van een [Power Point Presentatie](#) welke wetsartikelen en bepalingen uit internationale wetgeving en verdragen hij had aangevoerd tegen deze dwangarbeid. Zie voor details de [Power Point Presentatie](#).

Op 21 april jl. was deze zaak in beroep ([nadat het bezwaarschrift door de gemeente Arnhem was afgewezen](#)) door de Rechtbank te Arnhem behandeld.

Zie voor de [brief](#) van mr. Van Deuzen aan de Rechtbank te Arnhem het PDF-bestand. ([Openen met Adobe Acrobat Reader](#))

De ABVAKABO FNV had naar aanleiding daarvan een persbericht uitgegeven. Het vonnis werd over 6 weken verwacht. Volgens Van Deuzen was de rechter niet erg gevoelig voor de aangevoerde wetsartikelen, maar wel voor het gebrek aan "*maatwerk*" bij het traject wat zijn klant moest doen.

Van Deuzen kondigde aan dat hij eventueel in beroep ging bij de Centrale Raad van Beroep te Utrecht en als dat niet hielp, bij het Europees Hof.

Een vonnis van het Europees Hof valt dan volgens hem pas in 2009 en 2010 te verwachten.

Een zaak van lange adem dus, maar m.i. bittere noodzaak. Er schijnen intussen in Nederland ongeveer 5 min of meer vergelijkbare rechtszaken te lopen, waaronder de zaak van een man uit Vlaardingen. Die zaak wordt gedaan door advocatenkantoor Fischer te Haarlem.

Het laatste wat ik daarvan zag was een bezwaarschrift, dus die zaak zit nog in een pril stadium.

Na de pauze kwam o.a. aan de orde het feit, dat - zoals mr. Van Deuzen opmerkte - dat je bij de soos geen hulpverleners zult vinden. Toch hadden alle drie sprekers m.i. een deel van het gelijk: Theo Veenboer met zijn "*hulpverlener*" die moet proberen iemand zo snel mogelijk uit de bijstand te werken, Rinze Visser die wees op het belang van organisatie van mensen die

met bijstand, re-integratie ed. te maken hebben en mr. Van Deuzen die wees op de juridische weg.

Naar mijn mening zijn zowel politieke organisatie bv. door lid van PEL of ABVAKABO FNV nodig als collectief en voor het individu de juridische weg. Van Deuzen zei op een vraag uit de zaal dat als je van ABVAKABO FNV juridische hulp wenste, de kwestie moest zijn ontstaan nadat je al lid was van de bond. Het verhaal van *"je moet eerst een half jaar lid zijn voordat je juridische hulp kunt krijgen"* klopt volgens hem niet.

Persoonlijk vond ik het goed van Rinze Visser dat hij het organisatie-principe noemde: ooit wist de toenmalige arbeidersklasse hier na veel strijd veel mee te bereiken. Dat lijken veel mensen nu te zijn vergeten. Het is m.i. een fout om uitsluitend individueel te vechten of uitsluitend collectief. Het is een en/en verhaal.

Vanuit de zaal werden door enkelen ook wat eigen wederwaardigheden met de soos en de re-integratietrajecten verteld en vertelden twee *"ervaringsdeskundigen"* hun verhaal. **Mijn conclusie is dat de klappen en de schade die wordt aangericht op dit moment vooral die mensen betreft die lichamelijk en/of psychisch kwetsbaar zijn.** Een verhaal ging over o.a. het *"afschatten"* van de WAO-uitkering: zelf is men niet anders of gezonder dan vroeger, maar de regels zijn veranderd en plotseling is men weer geheel *"arbeidsgeschikt"*... Het andere verhaal ging o.a. over 7 jaar rondmodderen bij de GGZ en uiteindelijk ook naar de Werkacademie moeten. Daar had men betrokkene werk aangeboden bij de soos zelf, bij *"frontoffice"* met als doel andere mensen op de Werkacademie wat bepraten... *"If you can't beat them, join them"* was wellicht bij de Werkacademie de gedachte?? De absurditeit hierbij was dat betrokkene daar dan moest werken *"met behoud van uitkering"*. Kortom: beoordeel uw eigen bijstandsuitkering en kom ook bij de soos werken?! Betrokkene had nu net weer een uitkering nadat deze december vorig jaar geheel was ingetrokken omdat ze door allerlei (o.a. psychische) omstandigheden had verzuimd op een heronderzoeksgesprek te komen inzake haar eerdere vrijstelling van de arbeidsplicht. Het had tot medio maart 2008 geduurd voor dat ze weer een nieuwe uitkering kreeg en intussen bijna haar huis uitgezet was wegens oplopende huurschulden...

In het nieuwsjournaal van Omrop Fryslân *"Hjoed"* op 29/4/08 is betrokkene ook nog aan het woord geweest, evenals de voorzitter van het PEL en helaas ook een manager van Fourstar die wat leuterde over *"huilende mensen die zo blij waren dat ze weer werk hadden"* (over loon repte hij niet) en de onvermijdelijke Aukje de Vries van de VVD die het a-sociaal vond van het PEL *"om mensen maar in de bijstand te laten zitten"* en meer van dat soort demagogisch gepraat waar de VVD sterk in is. A-sociaal vind ik het echter om mensen te verplichten te werken zonder loon in ruil voor de bijstand.

Dat heet in het jargon: *"het verlonen van de uitkering"* en ik voorspel dat na de bijstand de WAJONG aan de beurt is omdat alle tekenen daar op wijzen.

Aan het einde van de avond waren alle boekjes die de Bijstandsbond had meegenomen en die niet meer terug hoefden, meegenomen zoals *"Het perspectief van de baan"*, maar helaas ook onze intekenlijst voor de 7 artikelen die op een leestafel lagen. Omdat we niet rijk zijn hadden we een beperkt aantal kopieën neergelegd plus 1 inkijskexemplaar. Iets om de volgende keer anders te organiseren.

Vanuit de zaal gingen hier en daar stemmen op - o.a. van Houvast uit Heerenveen, ook een organisatie voor belangenbehartiging van mensen met een uitkering - om verdere actie. Zelf denk ik dat dit op zich een goed idee is, maar de vorm waarin en wat je dan gaat doen zal nog

het nodige denkwerk vergen.

Maar al met al kan het PEL terugzien op een geslaagde avond met een grote opkomst!

Update 2/6/2008: Inmiddels is een groepje mensen aan de slag gegaan - zowel leden als niet-leden - om plannen te maken voor vervolgacties op deze avond.

secretaris PEL

Hieronder volgt wat de schrijvende pers de dag erop had te melden:

[Leeuwarder Courant](#) dinsdag 29 april 2008

Mislukking en leed bij re-integratie

LEEUWARDEN - De re-integratie van werklozen is lang niet zo'n succes als het lijkt. Er schuilt veel leed en mislukking achter de cijfers. Gemeenten zijn zo fanatiek bezig met het afstoten van bijstandstrekkers dat menselijkheid en echte oplossingen achter de horizon verdwijnen. Tot die conclusie kwamen gisteren de aanwezigen van een drukbezochte discussieavond van het Platform Een- en tweepersoonshuishoudens Leeuwarden (PEL).

In een stampvolle bovenzaal van café Wouters vertelden enkele gedupeerden met psychische en lichamelijke klachten hoe zij al jaren van herkeuring naar re-integratieproject hobbelen, zonder veel succes. De kritiek trof vooral Work First, een methode die in 80 procent van de Nederlandse gemeenten wordt gehanteerd. Hierbij worden bijstandstrekkers gedwongen om eenvoudig werk te verrichten. Wie weigert, wordt gekort op zijn uitkering.

Work First is een vorm van dwangarbeid, zei advocaat Arno van Deuzen, die bijstandstrekkers bijstaat in hun strijd tegen deze werkwijze. Hij verdedigt op dit moment een man die in Arnhem de keuze kreeg tussen schoffelen of tubes lijm inpakken. *"De gemeente vond dit voldoende keuzemogelijkheden"*, zegt de verbaasde advocaat, die zich afvraagt wat zijn hoogopgeleide cliënt met deze werkervaring moet.

"Er blijft hoe dan ook een categorie over die niet aangenomen wordt, want er moet wel een werkgever zijn die jou wil hebben", zegt Theo Veenboer van de Amsterdamse bijstandsbond. Hij vindt een groot deel van de re-integratie daarom onzin: *"Er wordt €2 miljard overheidsgeld per jaar ingestoken. Wie wordt daar beter van? De re-integratiebureaus en ambtenaren die opschrijven dat het allemaal zo goed gaat."*

Raadslid Rinze Visser van de Nieuwe Communistische Partij Nederland vertelde hoe de behandeling van bijstandstrekkers in zijn gemeente Lemsterland zich al jaren verhardt. Steeds vaker zijn deze mensen aangewezen op het verre Bolsward, waar de sociale dienst voor zes gemeenten is gevestigd.

Waar vroeger wel eens iets te regelen viel voor schrijnende gevallen, stellen de ambtenaren zich nu onmenselijk op, vindt Visser: *"Nu geldt de alleenheerschappij van het kapitalisme."*

Een deel van de bezoekers riep gisteren op om acties op touw te zetten tegen de steeds hardere opstelling van gemeenten tegenover bijstandstrekkers. De aanwezige specialisten benadrukten hoe belangrijk het is om lid te worden van vakbonden of bijvoorbeeld het PEL, omdat die

vaak goede hulp bieden. "Denk er ook aan om juridische bijstand te zoeken. Er is vaak heel veel mogelijk", zei Van Deuzen.

Einde LC-bericht

WEBSITE LIWWADDERS 29/4/2008

(Andries Veldman):

Rinze Visser (NCPN) over re-integratie: respect voor mensen verdwijnt

Het respect voor de mensen aan de onderkant van de maatschappij verdwijnt. Dat betoogde Rinze Visser, raadslid in Lemsterland voor de NCPN, gisteravond tijdens een discussie over reïntegratie of dwangarbeid in café Wouters. De discussie was georganiseerd door het PEL, Platform voor Eén- en Tweepersoonshuishoudens Leeuwarden.

In een bomvol café werd stevig uitgehaald naar de reïntegratiebedrijven (waar 2 miljard overheidsgeld in omgaat) en de gemeenten die de bedrijven hebben ingehuurd. Een van de grotere partijen in de reïntegratie - het middel van de overheid om mensen uit de bijstand aan het werk te krijgen - is Work First.

Volgens de Arnhemse advocaat Arno van Deuzen handelt Work First op de grens van het toelaatbare en wordt deze grens ook regelmatig bij individuele gevallen overschreden.

Bij alle reïntegratiebedrijven staat de uitstroom en daarmee het eigen inkomen voorop, zo werd gisteravond meerdere malen gesteld. In die koppeling schuilt een gevaar.

'Er wordt in individuele gevallen niet gekeken of er men nog wat voor die persoon kan betekenen. Nee, men schrijft in en uit om de 5000 euro die men krijgt te kunnen pakken', aldus een aanwezige.

Volgens Visser glijdt de maatschappelijke verantwoordelijkheid voor de mensen aan de onderkant snel weg. Als raadslid moet hij bijna dagelijks knokken om de dienstverlening voor deze groep overeind te houden. Hij noemde voorbeelden van schrijnende gevallen en absurde situaties. Het loket van de sociale dienst in Lemsterland is nog maar drie ochtenden in de week open. Voor specifieke informatie moet men, na het samenwerkingverband tussen zes gemeenten, naar Bolsward en ook als een klachtenprocedure wordt ingesteld moet men naar deze stad om gehoord te worden.

'Het kan wel in Lemmer, maar dan wordt er meteen bijgezegd: dan duurt het wel langer voor u antwoord krijgt.' Alles wat herinnert aan socialisme wordt weggesneden, aldus de communistische voorman. Visser noemde ook de ziektekostenaftrek die nu mogelijk verdwijnt.

Datum: Dinsdag, 29 April 2008

Einde verhaal op website Liwwadders.

Op de leestafel waren een aantal artikelen klaargelegd om mee te nemen. Hieronder volgt een van de artikelen:

**VERHAAL VOOR OP DE LEESTAFEL OP AVOND PEL 28/4/2008 OVER THEMA:
"RE-INTEGRATIE OF DWANGARBEID?"**

**AFBRAAK SOCIALE ZEKERHEID EN VOORTDURENDE CONTROLE LEIDT
TOT ONDERKLASSE BANGGEMAAKTE BURGERS**

Al jarenlang is de overheid bezig de sociale zekerheid af te breken en een controle- en repressiesysteem op te bouwen waarbij getracht wordt mensen het gevoel te geven dat ze voortdurend in de gaten worden gehouden. Wil je dat niet, dan kom je in de situatie die Phil Zimmerman, bedenker van de "onkraakbare" encryptie voor e-mail ooit omschreef als: "If privacy is outlawed, only outlaws will have privacy."

De overheid is ook hard bezig door te dringen achter de voordeur en als eerste groep, die als opmaat moet dienen om deze methoden op alle burgers toe te passen, zijn mensen met een bijstandsuitkering het slachtoffer geworden. Het individu versus de soos, dat is waaraan de bijstandsgerechtigde hoort te denken en verder aan niets. Zo lijkt het soms tenminste wel.

George Orwell voerde in zijn boek "1984" het begrip "nieuwspraak" op. Dat wilde zeggen, dat woorden uit het woordenboek verdwenen, waardoor dat steeds dunner werd en de betekenis van andere woorden werd veranderd. Doel hiervan was het idee, dat als een woord niet meer zou bestaan, men hieraan ook niet meer kon denken. Deze horror is thans bezig realiteit te worden als we het bijvoorbeeld hebben over het begrip "werken met behoud van uitkering".

Dat idee is ooit ontstaan bij radicaal rechts en partijen en lieden wiens naam het ooit niet waard was om genoemd te worden en is inmiddels overgenomen door alle partijen tot en met GroenLinks.

Niet onvermeld mag blijven dat deze arbeidsdwang in laatste instantie in de context staat van "europa" waarbij in Lissabon indertijd afspraken zijn gemaakt over de strategie die uitgaat van een politiek van africhting (zoals bij honden dus...) en onderwerping middels arbeidsdwang en disciplineren. Dit alles onder de noemer van de 'activerende verzorgingsstaat'.

Het komt er gewoon op neer dat alle mensen met bijstand middels een propaganda-offensief waaraan ook de pers van harte heeft meegedaan, zijn afgeschilderd als luie werkschuwe profiteurs die "maar wat moesten doen voor hun uitkering". En "hullie moesten nu eindelijk maar eens worden 'aangepakt' vonden 'zullie' ofwel jan publiek, nadat de propaganda zijn werk had gedaan.

Was ooit het woord 'baan' automatisch qua associatie gekoppeld aan het woord 'loon', nu gaat het erom dat we die koppeling los moeten laten:

Ook al krijg je geen cent loon, doe je wat, dan heb je 'een baan' of moderner gesteld: je 'participeert'. Dat is 'de nieuwe orde'. **De nieuwspraak luidt dan ook: bijstand is loon.** Net zoals oorlog vrede was en leugen waarheid in Orwell's boek.

In Leeuwarden probeert de wethouder van Sociale Zaken iedereen "te verleiden" om mee te doen. Mij doet zijn aanpak denken aan het verhaal over de "Rattenvanger van Hamelen" waarbij alle kinderen werden meegelokt maar nooit terugkeerden of zoals een van onze leden het zei: "Het zijn de methoden van de lover-boy".

Op de achtergrond speelt mee een geloof in diverse schimmige pseudo-religies met "goeroe's" ed. die eerst geraadpleegd zijn alvorens de Leeuwarder Weracademie werd gestart. De horoscoop laten trekken of de kaart leggen had m.i. echter even goed dienst kunnen doen of de klanten naar re-incarnatietherapie sturen, zoals ook een gemeente deed... Hoe gek kun je zijn...

Een van de vragen waarop we vanavond een antwoord hopen te krijgen, is:

IS VERPLICHT WERKEN MET BEHOUD VAN UITKERING DWANGARBEID?

Het gaat hier om de Work First methode die vanuit de USA is ge-importeerd in Nederland en in de meeste gemeenten in allerlei varianten is ingevoerd, ook in Leeuwarden.

Het PEL heeft niets tegen re-integratie of gesubsidieerd of ongesubsidieerd werken tegen loonbetaling en ook niets tegen hulp daarbij door de gemeente om dat weer te realiseren, mits je gezond bent en lichamelijk en/of geestelijk gesproken KUNT werken.

De uitvoering laat echter nogal te wensen over omdat de wensen van de klant, mits realistisch, daarbij vaak niet voorop staan, gezien de berichten die ons hierover bereiken. Ook van zinnige (om)scholing die iemand aan ander betaald werk zou kunnen helpen is nauwelijks sprake. De 'ezelstheorie' doet eerder opgang: denkt de klant dat richting A de beste weg is, dan wordt juist gekozen voor richting B die daar haaks op staat: per slot weet het RIB of de Werkacademie het beste wat goed voor je is nietwaar? Zij hebben er immers verstand van toch?...

Tegen dat verplicht werken in ruil voor een uitkering, of ook wel genoemd: het "*verlonen*" van de uitkering, lopen in Nederland nu ongeveer 5 rechtszaken en een van de gastsprekers van vanavond, advocaat mr. Arno van Deuzen, is voor een cliënt van hem bezig met een daarvan en in zijn bezwaarschrift zijn diverse bepalingen uit het internationaal recht aangevoerd. Op 21/4/2008 diende deze zaak in beroep voor de Rechtbank te Arnhem.

Een van de andere zaken voor een cliënt te Vlaardingen loopt via advocatenkantoor Fischer te Haarlem. (mw. mr. E.C. Weijsenfeld)

Los daarvan zou de vraag gesteld kunnen worden hoe het in dergelijke gevallen staat met de kansen op het instellen van een loonvordering, waarbij het niet aangaat dit werk te omschrijven als een '*werkoefening*' zoals een gemeente heeft getracht dit te verkopen.

Een andere vraag die gesteld zou kunnen worden, is hoe het staat met het wettelijk verankerde principe van vrije arbeidskeuze.

[[Internationaal verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, ofwel Verdrag van New York 1966, art. 6 lid 1](#)]

Om niet te spreken over het recht op gelijke beloning voor werk van gelijke waarde. Denk aan de situatie waarbij de een staat te werken voor zijn/haar uitkering en de ander precies hetzelfde doet voor loon.

[[Verdrag van New York 1966, art. 7 lid a sub i](#)]

De vraag of verplicht werken met behoud van uitkering dwangarbeid is, is vermoedelijk in laatste instantie pas te beantwoorden nadat het Europees Hof hierover een uitspraak heeft gedaan.

Los van deze juridische vraag is het PEL van mening dat voor werk loon moet worden betaald en wel minimaal het wettelijk minimum loon naar rato van het aantal gewerkte uren.

Tenslotte mag niet onvermeld blijven, dat het echte vrijwilligerswerk, waarvoor men geheel uit vrije wil kiest omdat men dit leuk vindt, kapot wordt gemaakt: er zijn ook in Leeuwarden

voorbeelden van mensen die verplicht werden door de Weracademie hun echte vrijwilligerswerk op te geven - werk dus waarvoor Sociale Zaken eerst toestemming had gegeven! - omdat men ander werk moest gaan doen, al dan niet betaald...
Let wel: dat werk was niet in zicht, laat staan dat er een vacature of aanbod was geweest..
Terwijl ooit de regel vrij simpel was: betaald werk gaat voor vrijwilligerswerk. Kreeg je betaald werk aangeboden, dan moest je met het vrijwilligerswerk stoppen, tenzij dit buiten de uren viel van het betaalde werk. Nu wil men kennelijk al op voorhand dat men stopt met zijn of haar "echte" vrijwilligerswerk omdat dit t.z.t. ooit vervangen 'moet' worden voor verplicht werken met behoud van uitkering of betaald werk.

Het moge duidelijk zijn dat de overheid gefascineerd is geweest door het echte vrijwilligerswerk waarbij mensen "zomaar" geheel gratis aan het werk zijn en vervolgens haar grijpgrage klauwen daarnaar heeft uitgestrekt zodat voortaan bepaald kan worden wie welk "vrijwilligerswerk" moet gaan doen, op straffe van korting of intrekking van de bijstandsuitkering, waarmee dus vrijwilligerswerk ontaardde in dwangarbeid of anders gezegd: de geheel 'vrijwillige' keuze tussen dwangarbeid of verhongeren of crimineel worden.

Ook hierom is het broodnodig dat er rechtszaken worden gevoerd tegen werken met behoud van uitkering.

WAT GEBEURT ER MET MENSEN DIE ARBEIDSONGESCHIKT ZIJN EN IN DE BIJSTAND ZITTEN?

Denk hierbij aan chronisch zieken, zowel lichamelijk als geestelijk. Soms worden zij door Sociale Zaken tijdelijk ontheven van de sollicitatieplicht, maar zowat nooit van de verplichting om deel te nemen aan een re-integratie of sociaal activeringstraject.

Ook als keuringsarts en arbeidskundige beide tot de conclusie komen dat een cliënt niet kan werken of re-integreren, worden mensen tot maatschappelijke re-integratie verplicht, zo meldt sociaal advocaat Marc van Hoof in een interview met SP-blad De Tribune.

Een ambtenaar mag niet op de stoel van een arts gaan zitten, maar soms gebeurt dit toch gewoon. Met alle schadelijke gevolgen voor de chronisch zieke bijstandsgerechtigde van dien. Advocaat Van Hoof noemt in zijn interview een aantal schrijnende voorbeelden op. Soms lijkt het wel of Sociale Zaken niets anders doet dan eindeloos treiteren en donderjagen. Geen wonder dat je soms incidenten kunt lezen als: *"Man steekt zichzelf in brand in hal stadskantoor"* en dergelijke. Niet iedereen reageert namelijk altijd op de goede manier op dat soort situaties. Bij diverse incidenten vraag je je wel eens af wat hieraan (jarenlang?) vooraf is gegaan.

Een ander punt is artikel 55 van de Wet Werk en Bijstand:

"Artikel 55 Nadere verplichtingen."

Naast de verplichtingen die ingevolge hoofdstuk II in elk geval aan de bijstand verbonden zijn, dan wel door het college verbonden worden, kan het college vanaf de dag van melding als bedoeld in artikel 44, tweede lid, verplichtingen opleggen die strekken tot arbeidsinschakeling, dan wel die verband houden met aard en doel van een bepaalde vorm van bijstand of die strekken tot zijn vermindering of beëindiging.

Een verplichting kan, op advies van een arts, inhouden het zich onderwerpen aan een noodzakelijke behandeling van medische aard."

Het gaat met name om die laatste zin. Een College van B. en W. kan besluiten om geen uitvoering te geven aan dit wetsartikel ofwel het niet te gebruiken, maar B. en W, van Leeuwarden vinden dat dit wetsartikel soms wel moet worden gebruikt en schreven: *"Het komt voor dat in re-integratietrajecten naar werk een medische behandeling is opgenomen. Dit geschiedt uitsluitend met schriftelijke instemming van de belanghebbende."*

Of er sprake is van "een belanghebbende" is maar zeer de vraag, want de verplichte medische behandeling is niet gericht op een ziekte of gebrek maar moeten een doel dienen van de overheid, namelijk hen of haar zo mogelijk uit de bijstand zien te krijgen. De belanghebbende is dus de overheid.

B. en W. antwoordden verder: *"Voor zover de in de vraag bedoelde 'doorverwijzing' inhoudt een verwijzing naar een arts of een andere professionele hulpverlener ter behandeling van het vastgestelde 'medische' probleem op de weg naar economische zelfstandigheid, zal de verplichting worden opgelegd door de daartoe gemandateerde kwaliteitsmedewerker."*

Ofwel: iemand die helemaal geen arts is stelt een 'diagnose' en beslist vervolgens dat een arts betrokkene moet behandelen! Dit riekt bijna naar het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst, waartoe immers ook het stellen van de diagnose behoort.

Het heette bij B. en W. ook nog dat de medische behandeling uitsluitend geschiedt met schriftelijke instemming van de belanghebbende. Alsof die een andere keuze heeft dan instemmen of een forse korting of intrekking van zijn of haar uitkering!

In feite is dit niet meer dat chantage met geld, nodig om te kunnen (over)leven.

De medische term 'diagnose' is intussen opgerukt naar de Werkcademie: per slot ben je wel goed 'ziek' als je geen betaald werk hebt of zoals een GGZ-manager op een gemeentelijk congres ondergetekende de volgende retorische vraag toebeet:

"Vindt jij het normaal dat iemand vandaag de dag nog in de bijstand zit?!" hiermee zijn frustraties projecterend, wellicht in de hoop dat zijn club op een dag Leeuwarden nog eens zou kunnen veranderen in een grote open inrichting met alle uitkeringsgerechtigden als hun "cliënt".

Uiteraard vond meneer in dit verband ook *"alle bijstandsgerechtigden hebben een 'vlekje'"*.

De functie van die opmerking moge duidelijk zijn.

Iets soortgelijks kan gezegd worden van een club als het SWOL, die het liefst hun beleidsplan tot gemeentelijk plan zou promoveren, opdat half Leeuwarden één groot ouderenproject kan worden.

Ik schets dit even, omdat de macht van de professionele welzijnsclubs en de samenwerking met de gemeente hen tot een gevaar kan maken voor in het bijzonder bijstandsgerechtigden. Het gaat hier namelijk gewoon om bedrijven met mooie verhalen over dat de klant voorop staat, maar het zijn gewone bedrijven, altijd uit op marktvergroting en verbreding, meer macht en meer belangrijkheid door meer klanten en niet te vergeten meer salaris voor hun managers... Het zou eerlijker zijn als ze daar eens gewoon voor uitkwamen en hun verhalen over de enorme noden van hun potentiële klanten waarbij ze zichzelf etaleren als weldoeners der mensheid, eens wat relativeerden, omdat het gewoon verkooppraatjes zijn voor hun 'producten' en 'diensten'.

En de gemeente is veel meer dan in het verleden bereid om dergelijke clubs op mensen los te laten, zoals in "achterstandswijk" Heechterp-Schieringen of in de Mondriaanwijk waarbij

tegelijk de woningen worden gesloopt en de armen worden verdreven. De term 'bemoeizorg' is de laatste jaren al herhaaldelijk gevallen, waarbij dat uiteraard altijd voor uw eigen bestwil is. **En wat dat is bepaalt de lokale overheid wel, samen met de betaalde welzijnsorganisaties, waar de subsidie bepaalt waar de 'vraag van onze klanten' zit en doel en werkwijze worden aangepast aan de overheidssubsidie...**

Samengevat komt het er op neer dat niemand, hoe ziek dan ook, met rust wordt gelaten en dat iedereen "aan het werk" moet, al dan niet betaald, want "iedereen kan wat" zoals de mantra van de wethouder luidt.

Dat het in werkelijkheid gaat om bezuinigingen op het bijstandsbudget en een verschuiving van deze uitgaven naar de pot geld voor re-integratie die "op" moet omdat het overschot anders retour Rijk moet, vertelt hij er niet bij. Hij vertelt er ook niet bij dat het streven is om overschotten te krijgen op het bijstandsbudget, omdat deze vrij besteedbaar zijn. Leeuwarden had onlangs zo'n overschot en in plaats van dat bijvoorbeeld te gebruiken voor het scheppen van betaald werk, werd een fors bedrag in de Algemene Reserve gekieperd. Altijd handig om t.z.t. verdere tekorten op hun megalomane Zaailand-project mee af te dekken...

Daarvoor is een greep in de Algemene Reserve altijd toegestaan, maar indertijd niet om de ID-baantjes te redden en te zorgen dat die mensen enig loon konden blijven verdienen.

Wat kunnen de oorzaken zijn dat ambtenaren menen dat iedereen in de bijstand gere-integreerd moet worden, ziek of niet?

Dat kan soms zitten in hun werkinstructie. Deze kan en mag echter nooit in strijd zijn met hogere regelgeving, zoals Verordening (vastgesteld door de Raad) en de wet zelf. Is dat wel zo, is wellicht sprake van onbehoorlijk bestuur.

Als een keuringsarts iemand re-integreerbaar acht, heeft Sociale Zaken geen probleem, is dat niet zo, dan hoeft Sociale Zaken het advies niet op te volgen maar moet bestuursrechtelijk gezien, het advies toetsen.

Daar zou dan vervolgens sprake moeten zijn van een zorgvuldige toetsing, maar hoe kan dat überhaupt ooit plaats vinden als de ambtenaar een niet-medicus is?! In de praktijk hebben we meegemaakt dat SZ het advies probeert te sturen, zodat het door hen gewenste advies wordt aangeleverd. (Ardyn doet in Leeuwarden voor SZ de medische en arbeidskundige keuring) Waarop vervolgens betrokkene twee tegenstrijdige arbeidskundige adviezen had: de oorspronkelijke en een geantidateerde versie die later was gemaakt....

Verplicht maatschappelijk re-integreren? Wat is eigenlijk de juridische definitie van niet-maatschappelijk ge-integreerd zijn? Welnu, die bestaat niet!

Wat wel bestaat is dit begrip als politiek gedefinieerde term: wie ziek is, arbeidsgehandicapt, werkloos, traditionele huisvrouw of oud enz. zit FOUT: hij of zij is niet ge-integreerd en wij als overheid gaan daar eens wat aan doen.

Uiteraard getuigt het van een verregaande brutaliteit en schaamteloosheid iedereen die geen betaald werk verricht of kan verrichten, maar tot on-maatschappelijk te verklaren. Maar zoals Viviane Forrester schreef in haar boek "De terreur van de economie" is de laatste vraag nog niet gesteld, namelijk: "Hoe komen we van hen af.."

De ideologie van het nut hebben van het individu voor de maatschappij, te bepalen door de overheid, is in laatste instantie een heel gevaarlijke.

Tenslotte: in de bijstand zit ook een groep mensen die daar in feite niet in thuishoort, maar door de regelgeving geen recht heeft op een WAJONG uitkering, die bij hun situatie beter passend zou zijn.

WORD JE BETER VAN RE-INTEGRATIETRAJECTEN?

Het beeld dat oprijst, is dat Werkacademie en re-integratiebureau lijken te menen dat ze absolute macht over mensen kunnen uitoefenen met als dreiging op de achtergrond: intrekking van de bijstandsuitkering, daarmee iemand overleverend aan uiteindelijk dakloosheid en een zwerversbestaan op de straat.

De signalen die we binnenkrijgen bevatten opmerkingen als "*terug naar de kleuterklas*", ophokplicht voor mensen in de bijstand ed.

Tegen een goed re-integratietraject hoeft geen bezwaar te bestaan, mits dit uitmondt in betaald werk, al dan niet gesubsidieerd, maar niet in zinloze '*bezigheidstherapie*'. In zoverre lijkt het meer te gaan om straf en (arbeids)disciplineren dan om iets anders.

Al te vaak mondt die re-integratie uit in werken voor een bijstandsuitkering, zonder rechten zoals '*gewone*' werknemers die hebben: loon, een CAO, een arbeidscontract, secundaire arbeidsvoorwaarden, pensioenopbouw enz. En de armoede? Die blijft...

Maar als je er financieel niet beter van wordt, word je er wellicht dan beter van op een andere manier?

Dan zou kunnen, mits: samen met de klant op basis van gelijkwaardigheid wordt gekeken naar zijn/haar voorkeuren en de arbeidsmarkt, het begrip '*stages*' serieus wordt ingevuld ed.

Bijvoorbeeld door stages, scholing, concreet geformuleerde leerdoelen en goede begeleiding hand in hand te laten gaan waarbij het er om hoort te gaan dat aan het einde iemand kan zeggen: ik heb bijgeleerd, ik heb daardoor een betere kans op de arbeidsmarkt, waarbij het niet aangaat om iemand dat te suggereren, maar waar het er om gaat dat tot realiteit te maken. Mensen die stage lopen behoren niet gezien te worden als goedkope arbeidskrachten en op die manier te worden misbruikt.

Tot nu toe echter kan de vraag gesteld worden waarom er zoveel geld naar de re-integratiebureau's gaat terwijl niemand weet wat het rendement is? Dat de gemeente Leeuwarden zelf ook wel twijfels had, blijkt uit het feit dat het eerste deel van "*de trajecten*" in feite aan de RIB's is ontnomen en zelf ter hand werd genomen via de Werkacademie.

(Pas daarna wordt men doorgeschoven naar een RIB.)

Waarbij vervolgens het maar de vraag is of de gemeente het beter doet dan een RIB of dat het kwalitatief eigenlijk niets uitmaakt? En is er verschil tussen de uitwerking van re-integratieplannen in gemeenten met een 'links' gemeentebestuur en gemeenten met een 'rechts' gemeentebestuur? Zolang GroenLinks wethouders in Nederland mensen kleevers laten sorteren als verplichte '*bezigheidstherapie*' denk ik eigenlijk van niet...

(Waarbij het uiteraard heet dat men aan arbeid moet wennen, aan gezagsverhoudingen, aan op tijd komen enz. Kortom: disciplineren.)

SCHULDHULPVERLENING VIA DE GEMEENSCHAPPELIJKE KREDIETBANK EEN SUCCES?

Diverse malen heeft de gemeenteraad de Gemeenschappelijke Kredietbank extra geld gegeven om de wachtlijsten voor schuldhulpverlening weg te werken. Er zijn echter volgens onze informatie nog steeds wachtlijsten.

De gemeente Leeuwarden schrijft zelf: *"De strakke voorschriften, gedragscode en richtlijnen leidt tot een situatie waarin de focus op de klant is verschoven naar een focus op het proces en de procedures. Van de 100 mensen die zich aan de poort van de hulpverlening melden, bereiken maar 40 schuldenvrij de eindstreep."*

De gemeente Leeuwarden stelt weliswaar dat diverse verbetermaatregelen zijn getroffen, zoals een GKB-medewerker die 2 dagdelen per week meedraait bij het startprogramma van de Werkacademie, maar wat zijn de ervaringen hiermee van de deelnemers? Hebben zij hier iets van gemerkt?

Waar de schulden vooral zitten, blijkt uit de gemeentelijke cijfers: 60% van de mensen die zich in 2005 aanmeldde, waren alleenstaanden en 60% van alle aanmeldingen betrof mensen met minimum-inkomsten. En dat maakt het lastiger om een geslaagde regeling tot stand te brengen, stelt de gemeente. Dit betekent dat er nauwelijks aflossingscapaciteit is om schulden te voldoen. Men zal ook nog moeten leven, de huur en energie betalen enz.

Schokkend is dat van het totaal aantal aanvragen (350) voor schuldsanering in 2005 67,1% werd afgewezen en van de 363 aanvragen in 2006 66,9%...

Hoe is het deze mensen verder vergaan? Zijn ze uiteindelijk hun huis uitgezet en op straat beland? Een deel van hen ongetwijfeld.

Uiteraard krijgt de klant vaak de schuld: ze hebben maar dure mobieltjes, willen de auto niet wegdoen, hebben LCD-beeldschermen voor de tv ([alsof er tegenwoordig nog een gewone tv te koop is!](#)) enz. M.b.t. het wegdoen van de auto kan m.i. gesteld worden: aan de ene kant is het hebben van een auto qua vaste lasten ([WA, APK, wegenbelasting ed](#)) en variabele lasten ([brandstof](#)) duur, anderzijds vergroot de auto de aktieradius bij het zoeken naar betaald werk. Niet alles is even vlot bereikbaar via openbaar vervoer.

Natuurlijk kwam een deel niet opdagen of kwam afspraken niet na, maar dat betrof ong. 38% van de afgewezenen.

Over het wijzigen van de voorschriften, de gedragscode en richtlijnen schrijft de gemeente echter niets, maar hult zich in wat vage goede voornemens in de zin van: er moet meer dit en er moet meer dat, maar garanties dat het voortaan anders en beter zal gaan, worden niet gegeven.

De gemeente schrijft dat van de 243 afgewezenen ([66,9%](#)) in 2006 65 mensen niet aan de voorwaarden konden of wilden voldoen, is 17% van de aanvragers van een schuldsaneringstraject.

Tussen niet kunnen en niet willen zit echter nogal verschil.

Zo werd ons gemeld dat de GKB geen mensen wil helpen die huurschulden of energieschulden hadden, omdat de GKB vond dat dat eerst in orde moest zijn. Die mededeling werd dan gegeven na 9 maanden wachten...

Het bovenstaande werd onlangs door een van hun managers, hierover aangesproken, weer ontkend. Verschil tussen theorie en de praktijk?

[Of een later gemeld criterium: zit je in de schuldsanering en raak je door een of andere reden je bijstandsuitkering kwijt, dan word je onmiddellijk uit het schuldsaneringstraject gegoooid. Mededeling Bureau Vlot te Leeuwarden.]

Tenslotte nog een gesignaleerd probleem bij door Sociale Zaken uitgevoerde betalingen van de vaste lasten zoals huur, energie en water ed.

Mensen met een bijstandsuitkering kunnen Sociale Zaken verzoeken deze betalingen voor hen uit te voeren via inhoudingen op hun uitkering.

Het probleem aan de hand van een voorbeeld: iemand verzoekt SZ deze betalingen over te nemen per 1 augustus. De persoon in kwestie heeft geen huurschuld of energieschulden en betaalt per betaaldag SZ is 25 juli de huur voor augustus. SZ zou dan per 25 augustus de huur voor september moeten voldoen, want huur is "*brengschuld*" die uiterlijk op de eerste van de maand op rekening van de verhuurder moet staan.

Na enige jaren wil betrokkene deze betalingen zelf weer uitvoeren en dan blijkt dat er huurachterstand is... SZ. geconfronteerd met dit fenomeen beweerde doodleuk: "*Wij hebben afspraken met de woningcorporaties over de huurbetaling.*" Ofwel: de corporatie weet wel dat bv. de huur voor augustus pas op 25 augustus betaald kan worden... **Dat kan een oplossing zijn als de klant al achterliep met huurbetaling, maar het is zeer merkwaardig als de klant schuldvrij deze regeling instapte.**

Hiermee geconfronteerd beweerde SZ: "*Als de klant niet meer in de bijstand zit, is de klant zelf verantwoordelijk*", hiermee het scenario ontwijkend dat er klanten zijn die nog steeds in de bijstand zitten maar die zelf hun betalingen weer ter hand willen nemen. Want DAAR ging deze kwestie om. Het kwam er tenslotte op neer, dat SZ niets aan dit probleem wenste te doen "*als het maar om enkele gevallen ging*"...

Alsof niet elk geval er niet een teveel is.

Helaas voeren veel mensen die om deze regeling verzoeken geen goede administratie, want anders zou men terecht kunnen stellen: wil SZ even zorgen dat die ene maand verdwenen huurbetaling alsnog even snel boven water komt?!

TENSLOTTE: Door alles van er jarenlang aan maatregelen is getroffen op het gebied van de sociale (on)zekerheid is er een enorme kloof ontstaan ook qua beleving tussen diegenen met een (bijstands)uitkering en diegenen met met name ongesubsidieerd betaald werk.

Maar ook hun bestaan staat op de tocht: wie heeft er tegenwoordig nog een vaste arbeidsovereenkomst?! Het is tijdelijke contracten, werken op afroep enz. wat de klok staat. Kortom: de '*flexibilisering*' van betaald werk en daarmee ook onzekerheid voor hen, is in volle gang. Ofwel: een precair bestaan zonder veel zekerheden.

Wellicht dat het goed is dat het PEL ook eens uitsluitend aan dat thema een avond wijdt.

secretaris PEL

Einde tekst van een van de verhalen op de leestafel.

Ook op de leestafel lag:

een deel van een inhoudelijke bijdrage aan een bundel analyses/actieverlagen m.b.t. HartzIV, van Detlef Hartmann en Oskar Schlaak. ([Vertaald artikel](#))

HartzIV speelt in Duitsland. Per europees land zijn er varianten, maar dit soort ellende ([hier o.a. WorkFirst](#)) speelt "*über ganz Europa...*"

Het verhaal doet mij denken aan de leeuwarder Werkacademie...

Africhting en revolte

Verzet in het tijdperk van onderwerping tot human capital

Je moet een sollicitatiebrief schrijven? Je moet tien sollicitatiebrieven schrijven, 20, 40, 100, 150? Heel goed. Je leert het langzamerhand. Je leert de juiste toon te treffen die de bereidheid laat zien dat je jezelf beschikbaar wilt stellen, jezelf transparant maakt, onderworpen, deemoedig maar bereid. We helpen je. De met software uitgeruste adviseurs van consultingbedrijven helpen je met instuderen, met het testen van jezelf en reflecteren.

Je wilt een uitkering na Hartz IV? Wie denk je wel niet wie je bent? Vertel ons alles over jezelf. Over de mensen met wie je samenwoont: hoe nauw is je relatie met hen? Wat doen jullie samen? Hebben jullie dezelfde hobbies? Heb je een relatie? Wat voor een relatie? Hoe was dat vroeger, hoe is dat veranderd? Wat voor plannen heb je? In eerste instantie zijn we vriendelijk, maar als je niet meewerkt kan het ook anders: dan kan er niks meer. Wil je het omgaan met ons leren, samen met ons? We zijn geduldig maar willen alles weten. In de toekomst zullen we de eisen aan je bereidheid om ons te vertrouwen verscherpen. Je wilt toch geen sociale parasiet zijn? Je wilt toch onze poen? Nou dan, zo niet, val dan maar dood.

Je wilt een ZZP-er worden? Maak jezelf transparant! Hoe zit het met de motivatie om prestaties te willen leveren. Met je talent om jezelf te activeren? Je hebt leefgewoonten? Welke? Test jezelf: belemmeren ze je flexibiliteit? Vormen ze een belemmering om een zelfstandig ondernemer te worden? Om jezelf te kunnen bedruipen? Vormen ze een belemmering om jezelf te onderzoeken in hoeverre je aan de eisen die gesteld worden aan de jonge ondernemer wilt voldoen? We zijn bereid om dat met je door te nemen. Test jezelf! We hebben de testen. Wil je niet? Dan is je bestaan niets waard.

Je denkt dat er niets van je overblijft? Dat je niets meer bent? Weg geflexibiliseerd, je Zelf in een moeras opgelost? Juist! Je hebt het begrepen. Je bent ons materiaal. Of beter, je maakt jezelf tot ons materiaal. Je valt uiteen, je maakt jezelf vloeibaar en vormt jezelf tot ons ding.

De woede echter die je voelt is existentieel. Door het vloeibaar worden, uit de wens om te willen leven, als jezelf te willen leven groeit iets nieuws. Vanuit de ervaring dat je een speelbal, tot drijfzand bent geworden van geheel nieuwe procedures van vernedering, devaluatie en herwaardering, vanuit de angst ontspringt nieuwe hoop en zelfbesef. Het oproer in Frankrijk vormt een momentopname van dit gebeuren.

Je denkt: vervelend, maar even doorbijten, dan is het achter de rug. Echt? Mooi niet. Het gaat hierbij om een fundamenteel onderwerpingsprincipe. En daarom vormt het slechts het begin van een lang veranderingsproces.

Je denkt dat je altijd de pineut bent. Je denkt dat je de enige bent. Maar dat klopt niet. Natuurlijk, je weet dat anderen die een verzoek indienen hier ook doorheen moeten. Maar dat is niet alles. Het vormt slechts een klein onderdeel. Want de ontwikkeling van je bereidheid tot onderwerping van jezelf, van vernedering, van de verdwijning van je Zelf en het vloeibaar worden: flexibilisering genaamd, de bereidheid om je aan beoordelingsprocessen te onderwerpen en je aan testen van jezelf te onderwerpen, deze bereidheid wordt niet alleen van jou en je lotgenoten van deze sociale programma's gevraagd. **Het is een wereldwijd programma, in Duitsland, in heel Europa, wereldwijd.** Niet alleen op het terrein van de sociale uitkeringen, maar op alle arbeidsmarkten, zelfs aan de universiteit.

Nemen we de studenten als voorbeeld. Zeker: de oude autoritaire en beklemmende leeromstandigheden aan de maasuniversiteit waren bedrukkend. Wanneer hier nu een eind aan wordt gemaakt kunnen we alleen maar opgelucht zijn. Alleen: tegelijkertijd worden de daarmee gepaard gaande zekerheden weggevaagd. De studie wordt opgedeeld in onderdelen (modules). Deze leerpakketten worden radicaal gestandariseerd en samengevoegd tot een nieuwe studie. Niet alleen in Duitsland, maar in heel Europa. **De controle, de resterende autonomie wordt hen afgenomen. Ze moeten zich onderwerpen. Ze krijgen enkele kredietpunten volgens nieuwe “zachte” classificatiesystemen (“bench-marking”) die ook hun bereidheid tot onderwerping en aanpassing meten.** Ja, ze moeten eraan wennen zichzelf te beoordelen. Voor deze punten krijgen ze tegoedbonnen. Deze tegoedbonnen moeten ze aan de bank, bijvoorbeeld de Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), voorleggen. En die beslist vervolgens of de student kredietwaardig is of niet. Zo niet: studie beëindigd.

Op de drie continenten, in Afrika, India, Midden- en Zuidamerika heeft de politiek de afgelopen twintig jaar de sociale structuren en levensomstandigheden systematisch verwoest. Onder het dictaat van kredietvoorwaarden (*“Konditionalität”*) en op bloedige wijze met de zogenaamde *“oorlogen van chaos”*. **Vertrouwde vormen van arbeid en levensonderhoud zijn verwoest. In deze situatie van een vernield bestaan komt de expert, bijvoorbeeld de Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (*“GTZ”*) of de KfW bij je en stelt: je bent flink, intelligent, je bent geschikt om een ZZP-er te worden.** Wanneer je een vrouw bent krijg je een naaimachine, wanneer je een man bent zijn we bereid je te helpen met het starten van een nieuw bedrijf.

Vertel alles over jezelf, we willen weten of je flink genoeg bent. Zo niet: val maar dood. **Ook hier gaat het loskomen van de oude vormen van uitbuiting en onderdrukking gepaard met de existentiële dreiging van een nieuw regime.**

Dit zijn voorbeelden. Ze kunnen naar believen worden uitgebreid. Ze onderbouwen het principiële en alomvattende karakter van de aanval. Hartz IV staat niet op zichzelf. **De daarin geplande strategieën zijn niet eens specifiek voor de “sociale sector”. Ze zijn ingebed in een alomvattend offensief waarin kanten van de arbeids- en sociale techniek, informatica en telecommunicatie gepaard gaan met controletechnieken van de openbare ruimte en toegangscontroles.**

Centraal in deze bijdrage staat de combinatie van sociale verwoesting en existentiële bedreiging met een dwang tot onderwerping van het Zelf. De vraag naar een *“tegenmacht”*, strategieën van verzet, het *“sociale vraagstuk”* dus, kan niet alleen voor de *“sociale sector”* beantwoord worden. En daarom: sociale bewegingen, utopieën, alternatieve voorstellingen, die zich hiertoe beperken, ja, zich alleen maar tot het *“economische”* aspect beperken, die zich tot Duitsland, Europa beperken, lopen gevaar wat ze bewust niet willen zien of in hun gevaarlijke naïviteit negeren. Utopieën die bijvoorbeeld aansluiten bij een basiszekerheid zonder voorwaarden, moeten zich realiseren dat wanneer ze zich niet in een breder geheel van verzet tegen het kapitaal plaatsen, ze geen recht doen aan hun radicale positie en als een onderdeel van kapitalistische reformisme zullen eindigen. Dat wil zeggen: elke vorm van reductie loopt gevaar het spel van de tegenstander mee te spelen.

Einde tekst van een van de verhalen op de leestafel.

Ook op de leestafel lag een interview van het SP-blad Tribune met sociaal advocaat Marc van Hoof uit Amsterdam:

Reïntegratie Chronisch zieken en de reïntegratieplicht De vergeten cliënten

Het streven om uitkeringsgerechtigden uit een isolement te halen en te ondersteunen in het vinden van een baan klinkt mooi. Maar wat als iemand met een bijstandsuitkering chronisch ziek is? Dan schiet het beleid tekort en dreigt willekeur van ambtenaren de overhand te krijgen, zo blijkt in Amsterdam. *“Die mensen worden óveral de dupe van.”*

Tekst Dineke de Zwaan Illustraties Gideon Borman / Immitz

Als de omstandigheden daar aanleiding toe geven, kunnen mensen met een bijstandsuitkering in Amsterdam tijdelijk of permanent worden ontheven van de sollicitatieplicht. Maar niet van de verplichting om deel te nemen aan een zogeheten reïntegratie- of sociaal activeringsproject.

“Ook als de keuringsarts en de psycholoog beiden van mening zijn dat een cliënt niet kan werken of reïntegreren, worden mensen tot maatschappelijke reïntegratie verplicht door DWI (Dienst Werk en Inkomen, vroeger Gemeentelijke Sociale Dienst –red.)”, vertelt sociaal advocaat Marc van Hoof.

“Ik maak de gevolgen daarvan in mijn praktijk met grote regelmaat mee.” Daarbij gaat het met name om mensen die lichamelijk of geestelijk overduidelijk geen perspectief hebben op spoedig herstel en doodsbang zijn dat ze het niet meer zullen redden. “Dagelijks zie ik dat mensen die zijn vrijgesteld van de sollicitatieplicht wel verplicht worden deel te nemen aan maatschappelijke reïntegratie, op straffe van een sanctie”, aldus Van Hoof. “Dat komt door de werkvoorschriften die de ambtenaren van DWI in Amsterdam krijgen: in principe wordt niemand vrijgesteld van maatschappelijke reïntegratie. Het is een verplichting. De werkvoorschriften geven de ambtenaren geen houvast om iemand vrij te stellen. De wet biedt die mogelijkheid wél, maar dat wordt consequent genegeerd. Dit leidt in sommige gevallen tot ernstig psychisch lijden. Daar heeft men geen flauw benul van. Iemand heeft bijvoorbeeld een fobie om in een groep te verkeren. Dan zegt de dienstdoend ambtenaar: ‘Maar dan is het toch goed om nu eens aan groepsactiviteiten deel te nemen?’ Ik heb dit verhaal letterlijk gehoord. Het is hetzelfde als wanneer je tegen iemand die een dwarslaesie heeft, zou zeggen: ‘Maar het is toch goed als je gaat lopen.’ Hij kán het niet! Een ambtenaar mag niet op de stoel van een arts gaan zitten. Ze weten werkelijk niet wat voor schade ze daarmee aanrichten. Als ambtenaren een advies krijgen van een deskundige, moeten ze dat opvolgen.”

“Wanneer iemand niet komt opdagen om verplicht te zwemmen, riskeert hij een sanctie die zijn bestaanszekerheid aantast”

Voorlichter Bartho Boer van DWI betwist dat adviezen van keuringsartsen over mensen die definitief zijn afgekeurd structureel door klantmanagers van DWI worden genegeerd.

“Bovendien wordt periodiek gezien of keuringsadviezen nog actueel zijn”, laat hij weten.

“Als er twijfel bestaat over hun actuele waarde, wordt opnieuw aan deskundigen advies gevraagd. Hierbij wordt tegenwoordig nog beter gelet op mogelijkheden om een traject te starten met de betrokkene. Als deze mogelijkheid bestaat, wordt iemand niet meer volledig vrijgesteld van de reïntegratieverplichtingen”, aldus de DWI-woordvoerder.

Natuurlijk: als een keuringsarts of arbeidsdeskundige bevestigt dat iemand best kan reïntegreren, is er weinig aan de hand. Het probleem is echter dat andersoortige adviezen van deskundigen niet hoeven te worden opgevolgd.

Advocaat Van Hoof: ***“Verplicht koffiedrinken of boetseren om sociaal geactiveerd te***

worden; wat is daar de meerwaarde van? Ik vind het persoonlijk een aantasting van een individu, voor diegene die volledig arbeidsongeschikt is. Wanneer iemand niet komt opdagen om verplicht te zwemmen, riskeert hij een sanctie en wordt daarmee regelrecht in zijn bestaanszekerheid aangetast. Dan schiet je natuurlijk volledig je doel voorbij. Voor je het weet heb je te maken met schuldenproblematiek."

Neem Henk de Wit, bij wie in 1987 hiv werd geconstateerd. Hij gebruikt zware medicijnen en is vrijgesteld van de sollicitatieplicht. Voorlopig is aanvaard dat hij nooit meer zal kunnen werken, aangezien zowel de keuringsarts als zijn huisarts eind 2006 hebben vastgesteld dat hij er slecht aan toe is. Toch moest hij in 2007 tweemaal opnieuw herkeurd worden. In ambtelijk jargon heet dat: *'Juist waar de kans op integratie het kleinst is, moet deze kans maximaal benut worden.'*

Vanwege dit beleid moest afgelopen jaar de stofkam opnieuw door het volledige bestand van 17.722 Amsterdamse klanten van DWI die een tijdelijke of permanente ontheffing van de sollicitatieplicht hebben, of tijdelijk niet te hoeven werken aan hun reïntegratie. De Wit miste een oproep van DWI: brief en afspraak kruisten elkaar. Onmiddellijk werd zijn uitkering stopgezet. De Wit, toch al nerveus vanwege zijn slechte gezondheid en schamele financiën, kwam prompt onder de gordelroos te zitten. Nadat zijn vaste lasten zijn afgeschreven, houdt hij 250 euro per maand over om van te leven. Maar nu kon hij zelfs zijn huur en energierekeningen niet meer betalen. Zijn buddy Bob Schouten begeleidde hem naar DWI. Schouten: *"Daarop begon de welwillende DWI-medewerker over de mogelijkheid om deel te nemen aan een schuldhulptraject. Voorwaarde was wél dat Henk dan iets zou moeten gaan doen aan reïntegratie. Ik vroeg: 'Betekent dit nou dat alleen gezonde mensen kunnen deelnemen aan een schuldhulptraject? Dat iemand dus niet in aanmerking kan komen voor een schuldhulptraject als hij niet aan de reïntegratie-activiteiten kan deelnemen omdat hij doodziek is?'"*

*De ambtenaar zou erachteraan gaan, maar kon niets beloven. Er werden formulieren voor medische herkeuring opgestuurd naar Henk. Maar die herkeuring is pure fictie, volstrekt nutteloos! Voor een bezoek aan de internist zit Henk weken in de stress. **Wat denken ze? Dat hij na vier herkeuringen geneest van hiv? Nou ja, als dat zou kunnen: doe dan maar zes herkeuringen!** Maar goed, ik heb hem desondanks aangemoedigd om de schuldhulp wel aan te vragen. Want straks is er misschien wéér plotseling een probleem met zijn uitkering en met alle instanties."*

"Een man kwam huilend als een kind onder mijn tafel gekropen; 'Ik ben niet stout!' snikte hij"

Van Hoof: *"Ik kreeg vanochtend stukken binnen van iemand met ernstige psychiatrische klachten. DWI acht hem in staat om 32 uur per week te werken. Terwijl de arbeidsdeskundige en psycholoog die door DWI zijn geraadpleegd, als onderdeel van de toetsing, hebben gemeld dat deze persoon geen enkel soort werk zou kunnen verrichten met deze psychiatrische klachten. Zo'n advies wordt niet teruggekoppeld naar een arts, maar naar de ambtenaar. Die daarop heeft vastgesteld dat de cliënt via een behandeling van geestelijke gezondheidszorginstelling Mentrum moet reïntegreren! Officieel mag een medische behandeling pas opgelegd worden na advies van een arts en dat is hier niet gebeurd. Maar wanneer deze cliënt nu de behandeling stopt, zou hem dat per direct zijn uitkering kunnen kosten."*

Van Hoof heeft legio voorbeelden van de ernst van de gevolgen die een herkeuringsoproep voor psychiatrisch patiënten kan hebben. "Een man kwam huilend als een kind onder mijn

tafel gekropen; 'Ik ben niet stout!', snikte hij. Die man was doodsbang, omdat hij een oproep had gekregen. Dat brengt dit beleid ook met zich mee. Ik werd vijf keer per week door hem gebeld. Pas anderhalf jaar later kreeg hij een vrijstelling", aldus Van Hoof.

"Wat mij opvalt is dat ik sinds de invoering van de WWB (Wet Werk en Bijstand, 2004 –red.) meerdere psychiaters, psychologen en huisartsen heb gesproken, die allemaal zeggen dat deze gang van zaken de gezondheid van hun patiënten schaadt. Een huisarts zei zelfs: 'Ik ben nu een kwart van mijn werktijd bezig met patiënten en de DWI'.

Vóór de invoering van de WWB hoorde ik zulke verhalen nooit."

"Chronisch zieken worden niet gehoord. Wij kunnen ons niet laten zien of gaan staken. Zelf actie voeren is moeilijk, omdat ik ziek ben en snel moe", zegt een vrouw die aan MS lijdt in een artikel van MUG Magazine. "Ik probeer te overleven en voor mijn kinderen te zorgen. Ik heb veel last van vermoeidheid en van mijn benen. Ik moet overdag slapen en heb thuishulp. Toch sta ik verplicht bij het Centrum voor Werk en Inkomen ingeschreven. De sociale dienst blijft me in trajecten plaatsen. Als het niet voor werk is, dan is het voor sociale activering.

Terwijl ik iedere dag moet afwachten hoe ik me voel." De ontwikkeling van MS, een aandoening van het centraal zenuwstelsel, verschilt per patiënt. Sommige mensen zijn na vijf jaar geheel op hulp van anderen aangewezen. Andere kunnen na twintig jaar nog zonder rolstoel. Vanwege de variabele aard van de ziekte is een herkeuring verdedigbaar (per definitie wordt een ontheffing van de sollicitatieplicht voor één tot maximaal drie jaar toegekend).

Maar hoe kan iemand die erkend ernstig ziek is, geacht worden gehoor te geven aan sociale activering? De Amsterdamse SP hield afgelopen jaar onder het motto De staat van de stad; hoe sociaal is Amsterdam een enquête over het functioneren van DWI. Een van de conclusies daaruit luidt: *'Een aparte instantie voor mensen die wegens arbeidsongeschiktheid in de bijstand zitten, zou veel onbegrip, frustratie en angst kunnen voorkomen.'*

"Ik voel me tegengewerkt in mijn wil om te gaan werken"

Emmy van Breukelen is een van de mensen die snakken naar een bijzondere regeling. Hoewel ze altijd zelfstandig en internationaal werkte als freelance-journalist, kon ze de kosten van een arbeidsongeschiktheidsverzekering niet opbrengen – een probleem waarmee veel kleine zelfstandigen kampen. In mei 2006 werd bij haar borstkanker geconstateerd. Chemokuren volgden, ze had geen energie meer om te werken. Er zat niets anders op: tijdens haar behandeling moest ze een beroep doen op de bijstand. Maandenlang was ze ziek, ze zat zonder eigen woning en zonder geld. Van Breukelen: *"Gesprek na gesprek volgde. Begin september 2006 werd de aanvraag formeel. Toen duurde het nog tot in oktober 2006 voordat ik uiteindelijk het echte intakegesprek had. Pas eind december kreeg ik te horen dat ik de uitkering kreeg, met terugwerkende kracht tot juni 2006, de maand waarin ik geopereerd ben."*

Na alle chemokuren kreeg ze haar eerste ziekenhuiscontrole om te bekijken of de behandeling aangeslagen was. *"Ik vreesde natuurlijk dat mijn laatste uurtje geslagen had."*

Maar het pakte vooralsnog gelukkig goed uit. Sindsdien wil ze niets liever dan de draad weer oppakken en gaan werken. Al beschikt ze nu, naar haar gevoel, over een kwart van de energie die ze vroeger had. In principe kan freelance werken in zo'n situatie een goede optie zijn, omdat freelancers deels zelf hun werktijden kunnen bepalen.

Schrijfster en journaliste Karin Spaink is een voorbeeld van iemand die op die manier uit de WAO kon stappen. Zij lijdt aan MS. Vanuit de gedachte *'als ik mijn tijd zelf kan indelen, kom ik al een heel eind'*, begon ze een schrijfbedrijf. Van uitkeringsinstantie UWV kreeg ze de garantie dat ze terug kon vallen in de oude WAO-regeling, mocht het misgaan. Maar zit iemand in de bijstand, dan is het een ander verhaal. Van Breukelen: *"Ik had bijvoorbeeld*

opgegeven dat ik in verband met werk een week langer dan de vakantieperiode naar het buitenland zou gaan. Daarop werd ik meteen 250 euro gekort én mijn inkomsten werden verrekend. Zodoende kan ik deze maand de huur niet eens betalen. Waarom is er verdomme niets geregeld voor kleine zelfstandigen die ziek worden en als freelancer weer aan de slag proberen te komen? Ik voel me tegengewerkt in mijn wil om te gaan werken. Ik ben toch echt geen stilzitter, maar reïntegratie, een baan van negen tot vijf; dat past helemaal niet bij mij."

Het mag een nobel maatschappelijk streven zijn van DWI om uitkeringsgerechtigden uit hun isolement te helpen en ze te ondersteunen in het vinden van een baan – maar slechts drie procent van degenen die in de periode 2004-2006 in Amsterdam een reïntegratietraject volgden, vond daadwerkelijk een baan. Tegen die achtergrond is het een gerechtvaardigde vraag hoe reëel de kans om werk te vinden voor ernstig zieke mensen eigenlijk is. Waarom worden ze direct financieel gestraft wanneer ze vanwege hun schommelende toestand niet kunnen deelnemen aan sociale activering of vrijwilligerswerk? En hoe kan het dat ze geen gebruik kunnen maken van een schuldhulpverleningstraject wanneer ze niet in staat zijn om aan een activeringstraject deel te nemen? **Dit terwijl er de nodige gevallen bekend zijn, waarin het plotseling stopzetten van een uitkering bij ernstig zieke DWI-cliënten levensbedreigend kan zijn. Als er geen inkomsten meer zijn, kan het gas bijvoorbeeld worden afgesloten – waardoor ze in de kou komen te zitten. Ze kunnen zonder voedsel komen te zitten, zonder medicijnen en zonder telefoon.** Een aantal moet onder die omstandigheden dan ook nog voor een gezin zorgen. Marc van Hoof: **"De wetgever heeft aan één groep nooit gedacht: de mensen die in de bijstand zitten en chronisch ziek zijn. Die mensen worden óveral de dupe van. Het verplichten tot vrijwilligerswerk en sociale activeringstrajecten is geen doel op zich, maar is door de wetgever bedoeld als een tussenstap naar werk. Maar als mensen volgens keuringsartsen of psychiaters niet kunnen werken, waarom zou je dan die tussenstap doen?"**

Einde tekst van een van de verhalen op de leestafel.

Ook op de leestafel lag een artikel uit het blad "Ondersteboven" nr. 19 uit 2005, een tijdschrift van DISK:

SCHULD ALS STURINGSMECHANISMA VOOR ONSCHULDIGE ZIELEN

door Irmgard Busch

Inleiding

Het kweken, onderhouden en gebruiken van schuldgevoelens verpesten de samenleving. Als dit sturingsmechanisme tot een cultuur wordt, werkt het als een uitsluitingsmechanisme voor een groot deel van de bevolking, zonder dat dit zichtbaar is.

Anne doet boodschappen en komt in de supermarkt een bekende tegen, Sanne. Er worden vriendelijke woorden gewisseld. Dan valt de blik van Sanne op Anne's winkelwagen. Anne krijgt een heel vervelend gevoel, zegt dat ze haast heeft, wenst Sanne nog een goede dag, spurt naar de kassa en weg is ze. Wat is er gebeurd? Lag er iets onfatsoenlijks in de winkelwagen? Een aantal alledaagse boodschappen en ook een fles wijn en een pak koekjes. Niets mis mee, zou je zo zeggen. Toch is er iets aan de hand. Anne leeft namelijk van een bijstandsuitkering en ze zag de ander denken: *"Zo! Kun jij dit allemaal betalen van je bijstand!"*

Heeft Anne of Sanne een probleem?

Wat is hier aan de hand? Heeft Sanne met een te opvallende blik de privacy van Anne aangetast? Of is Anne overgevoelig en voelde ze zich als minima betrappt bij het kopen van luxe artikelen? Van een afstand bekeken zijn er drie mogelijkheden.

Anne heeft gewoon geen zin om verder met Sanne te praten, omdat ze al weet welke langdradige verhalen zullen volgen. Daarom maakt ze dat ze weg komt en heeft Sanne een probleem, namelijk geen praatpaal.

Anne heeft moeite met haar bijstandsuitkering en voelt zich minderwaardig over haar afhankelijkheid. Schuld bewust denkt zij: *"Wat zullen de anderen wel niet van me denken!"* De toevallige blik van de ander interpreteert ze als afkeuring van haar aankopen. In dit geval heeft Anne een probleem. Zij ziet spoken en maakt zich druk om niets.

Maar stel, dat Sanne ervan overtuigd is dat ze te hard moet werken, dat er te veel met uitkeringen wordt gefraudeerd en dat Anne gisteren een routinebezoek kreeg van een fraudepreventiemedewerker van de sociale dienst, die even kwam kijken of zij wel echt alleen woont. Wie heeft dan een probleem: Sanne en Anne of geen van beiden? De blik in de winkelwagen en het zich betrappt voelen passen bij elkaar en sluiten op elkaar aan. Het werkt van twee kanten. Beide reacties kunnen passen in een mechanisme. En daarover gaat dit verhaal. **Kunnen gevoelens zo beïnvloed worden, dat ze automatisch een bepaalde kant op gaan?**

Meer schade en kwaad wordt voorkomen

Voor het democratisch gehalte van een samenleving is doorslaggevend de manier waarop onderlinge overeenstemming tot stand komt. Je hoeft niet altijd je eigen gelijk te hebben, maar je hebt oog voor de ander en kan je ook in een gedeeld gelijk vinden. Daarom wordt er met elkaar gepraat, gedebatteerd en samengewerkt. Een proces waarin telkens weer gezocht wordt naar de inbreng van meerdere bevolkingsgroepen. De éne bepaalt niet alles voor de andere. Waarden zoals bijvoorbeeld rechtvaardigheid, gelijkheid, menselijke waardigheid, verantwoordelijkheid, vrijheid en redelijkheid zijn voor een democratie wat een goede bodemcultuur voor de akkerbouw is. Zij maken dat iets kan groeien en bloeien. Zij zijn een deel van de cultuur en kenmerken van onze beschaving.

Schuldgevoelens kunnen een waarde zijn, een belangrijke drijfveer, om aangerichte schade weer goed te maken. Dat is niet altijd mogelijk. Maar dan nog kan schuldgevoel leiden tot verandering, bekering. Het is een intelligent gevoel en maakt wijs, waardoor meer schade en kwaad wordt voorkomen. Deze schuld is altijd concreet en bijna iedereen kent deze ervaring.

Vage, samengeklonterde gevoelens

Er zijn echter ook vage gevoelens die meestal samengeklonterd zijn, een mix van bijvoorbeeld angst, boosheid, onzekerheid en frustratie. Je hebt er last van, maar ze werken verlamdend en je kunt er weinig aan doen. Ze steken telkens weer de kop op en op den duur raak je erdoor ontmoedigd en uitgeput. Dit zijn gevoelens die niet concreet ergens op gebaseerd zijn, maar ze ontstaan ergens. Je wordt ermee besmet. Ze spelen een grote rol in ongelijke machtsverhoudingen.

Als sommige mensen vinden dat het niet opschiet, dat veranderingen via democratische processen niets opleveren en te weinig kostenbesparend zijn, dan moet er voortvarend en effectief worden opgetreden, ook als dit voor bepaalde groepen onaangenaam is.

In deze fase bevindt zich de Nederlandse samenleving. Er worden politieke keuzes gemaakt met het argument dat dit economisch noodzakelijk is, niet omdat dit goed is

voor de samenleving.

Deze aanpak en de zogenaamde zelfregulering door marktmechanismen kunnen rekenen op verzet van degenen die hier anders over denken.

Valt dit tegenstribbelen serieus te nemen? Nee, want dit 'gedoe' wordt immers niet gezien als een bijdrage aan de oplossing, maar als een onderdeel van het probleem. Welke kant het op moet, is allang beslist. De vraag is enkel: wat helpt om de nieuwe trend door te zetten, om het draagvlak voor het de nieuwe (sociale) politiek te vergroten en de weerstand te verkleinen? Zoiets als smeerolie is nodig.

Fraude-alert

Schuldgevoelens zijn een zeer effectieve smeerolie. **Ze kunnen naar behoefte worden aangemaakt, op maat voor doelgroepen.** Een heel belangrijke doelgroep zijn al degenen, die niet met werk hun eigen brood verdienen, wat eigenlijk zou moeten. Wie op de één of andere manier iets kan, hoort te werken. Hoe breng je dit mensen aan hun verstand, als ze juist denken dat zij aan het sociale stelsel een bestaanszekerheid kunnen ontleen?

Door er een regime van controle op los te laten. Er zijn vele geautomatiseerde formaliteiten, heronderzoeken, ondervragingen van bijstandsconsulenten die in een training fraudealert zijn gemaakt. Alles kan aanleiding zijn om uitleg en verantwoording te vragen. En als er geen aanleiding gevonden kan worden, is dit ook verdacht.

Niet alleen het ambtelijk apparaat is fraudealert.

Ook burgers, die nu eindelijk begrijpen waarom ze zich minder gelukkig voelen, zien in het opsporen van fraude steeds meer een zinvolle taak. Ook al geeft niet iedereen zijn buurvrouw, wanneer deze naar zijn smaak te vaak iemand op bezoek krijgt, meteen anoniem aan bij de sociale dienst, dan nog houdt het velen bezig en vragen ze zich af waarom iemand niet werkt, waarom een minima wijn en koekjes koopt en wat zich zo iemand toch blijkbaar allemaal kan permitteren. Regelmatige berichten in de krant over het succes van de jacht op uitkeringsfraude zijn stimulerende middelen.

Het beoogde effect is dat een uitkeringsgerechtigde hiermee ook zelf rekening gaat houden. Om zichzelf te beschermen tegen mogelijke verdenking van fraude, ontstaat de neiging bepaalde situaties te vermijden, op zich normale zaken meer verborgen te doen en te gaan bedenken waarover iemand zou kunnen vallen. En dit is een heel geschikte voedingsbodem voor valse schuldgevoelens.

Altijd het besef 'ik wordt in de gaten gehouden' en nooit meer onbevangen iets doen. Dit is ook de bedoeling. Mensen moeten er zo genoeg van krijgen, dat ze zelf tot het inzicht komen, dat alles beter is dan een uitkeringsgerechtigde te zijn. Politieachtige controles, medewerking van waakzame burgers en de reacties van mensen die afhankelijk zijn van een uitkering, kweken samen de onechte schuldgevoelens die gebruikt en onderhouden worden als effectief sturingsmechanisme.

Te dom om juiste keuzes te maken

'Eigen schuld, dikke bult' wordt ook ingezet als machtsmiddel. Nu al wordt te weinig gebruik gemaakt van voorzieningen zoals de bijzondere bijstand of andere potjes die aangesproken kunnen worden in individuele noodgevallen. "Eigen schuld!", zo wordt het vaak gepresenteerd. **De toegang tot deze extra voorzieningen is echter zo gebarricadeerd met procedures en criteria, dat je er nauwelijks doorheen komt. Als het echt voor noodgevallen is bedoeld, zou de toegang gebruiksvriendelijker moeten zijn. Maar dat is niet de bedoeling, want dan zou er misbruik van gemaakt kunnen worden.**

Het is ook de eigen schuld van mensen, als ze te dom zijn om de juiste keuzes maken.

Keuzevrijheid is één van de toverwoorden die het schuldmechanisme een extra impuls geeft. De patiënt weet straks dankzij internet alles over de prestaties van dokters en ziekenhuizen en over de beste verzekeringspolis. Als hij maar de juiste keuze maakt, dwingt hij voor zichzelf de beste kwaliteit én de goedkoopste premies af. Is dat niet zo, dan is het zijn eigen schuld.

Volop gebruik maken van een crisisgevoel is een ondersteunende factor voor het sturingsmechanisme dat schuldgevoel heet. De moord op een politicus en een filmmaker zijn hiervoor al jarenlang een goudmijn. **Onder het motto 'zo kan het niet meer' en 'alles moet anders' wordt schaamteloos het verdwijnen van kostbare verworvenheden georganiseerd.**

Van de multiculturele en sociale samenleving blijft alleen het drama en de mislukking over. Wie de successen nog durft te verdedigen, geeft blijk van verouderd denken en is niet in staat zich te bekeren tot de harde realiteit. Ze worden weggestuurd om bijles te nemen en hun huiswerk te maken.

Een zekere brutaliteit

Het kweken, onderhouden en gebruiken van schuldgevoelens verpesten de samenleving. Als dit sturingsmechanisme tot een cultuur wordt, werkt het als een uitsluitingsmechanisme voor een groot deel van de bevolking, zonder dat dit zichtbaar is. Het gebeurt gewoon. **Mensen doen het immers zelf, zetten zichzelf buiten spel, zij kiezen ervoor, je moet deze mensen niet betuttelen. In feite wordt het bestaansrecht van mensen ondermijnd: zij werken niet, zij kunnen niet voor zichzelf zorgen, zij zijn kosten die omlaag moeten en zij zijn onbruikbaar voor doelen, die 'wij' willen halen.**

Schuldgevoelens die vroeger door de christelijke kerken de gelovigen voor alles en nog wat werden ingeprent, zijn op grote schaal buiten werking gesteld. Een bevrijding was dat. Het nieuwe schuldgevoel kunnen wij ook deskundig en met een zekere brutaliteit en oneerbiedigheid onderzoeken en benoemen. **Als een onderdeel van dit sturingsmechanisme niet werkt, werkt ook het mechanisme niet.** Velen zijn hierover al aan de praat. Dat geeft de burger moed. En: Anne en Sanne een extra fles wijn om samen op te drinken...

Einde tekst van een van de verhalen op de leestafel.

Ook op de leestafel lag een artikel van Piet van der Lende van de Amsterdamse Bijstandsbond, eerder gepubliceerd op de website van "*Solidariteit*":

Een systeem van zichtbaarheid - inspectie, controle en bewaking Achter de voordeur

Piet van der Lende (1)

Je hoort het steeds vaker van bestuurders en politici. Als er weer nieuws is over moeilijk opvoedbare kinderen, zogenaamd frauderende bijstandsgerechtigden, mogelijke radicalisering van jongeren, oudjes die dagen dood in hun huis liggen, huiselijk geweld, vrouwen die nooit de deur uitkomen, huisuitzettingen door schulden, afsluiting van gas en licht, mensen die beneden het bestaansminimum leven, zakkenrollers, overvallen, bestuurders zeggen dat ze er nu eindelijk echt iets aan gaan doen. Ze gaan 'erop af'. Politici willen dan achter de voordeur kijken om te weten hoe het met de mensen gaat.

Controleurs van allerlei instanties, straatcoaches, politieagenten, buurtvaders, handhavingsspecialisten zwermen uit in de steden en buurten om mensen, organisaties en bedrijven te controleren. Ze voeren een beleid uit dat verdedigd wordt door te wijzen op het preventieve karakter: in een vroeg stadium op de hoogte zijn en ingrijpen. Bovendien zijn er veel mensen die hun rechten niet goed genoeg kennen. In een persoonlijk gesprek horen ze dan hun rechten op een van de vele regelingen.

Volgsystemen

Praten over maatschappelijke omstandigheden die het gedrag en de leefsituatie van mensen beïnvloeden, is taboe geworden. Het gaat erom *'mensen op hun verantwoordelijkheden te wijzen'*.

Deze benadering wordt aangevuld met de nieuwste elektronische technieken voor het observeren en registreren van menselijk gedrag, variërend van het *'elektronisch kinddossier'* in de jeugdzorg tot het *'digitaal klantendossier'* in de sociale zekerheid..

Kenmerk van deze observaties en registraties is de invoering van *'cliëntvolgsystemen'*, waartoe een reeks van instanties toegang heeft. **Hun databestanden zijn gekoppeld en hun functionarissen leggen het gedrag van cliënten over een langere periode vast in het elektronisch dossier. Dit systeem wordt aangevuld met registratiesystemen op basis waarvan precies kan worden vastgesteld waar iemand zich steeds bevindt.** Monteurs van een installatiebedrijf staan geregistreerd in een systeem, waarbij hun werkgever altijd kan zien waar ze aan het werk zijn. **Mensen die een mobiele telefoon bij zich hebben of in een auto rijden kunnen voortdurend worden geregistreerd. Binnenkort heb je een chip in je paspoort, waarop je naam, burgerservicenummer en adres staan. Wanneer je bepaalde registratiepoortjes passeert, wordt je naam en nummer in een waarnemingssysteem opgenomen.**

Gebrekkig controlesysteem

Het bovenstaande wekt misschien de indruk dat er sprake is van een volmaakt systeem, maar dat is allerm minst het geval. **Momenteel neemt het de specifieke vorm aan van een controlesysteem in het kader van het neoliberalisme. Dit betekent dat veel van die controlerende instanties zijn geprivatiseerd. Er vormt zich als het ware een uitgebreid netwerk van virtuele wachttorens die onderling relaties onderhouden, maar ook elkaars concurrenten zijn. Instanties werken elkaar vaak tegen. Tegelijkertijd is het hele controlesysteem een middel om op de markt geld te verdienen. Overal zijn controlepoortjes, fysiek en virtueel, en worden voorwaarden opgesteld, wanneer je bepaalde (virtuele) poorten mag passeren en wanneer niet. Daarbij kan de voorwaarde zijn dat je eerst moet betalen om te kunnen passeren.**

In de controlesystemen worden veel fouten gemaakt en soms stagneren systemen of functioneren gebrekkig, omdat bijvoorbeeld bij de toepassing van software iedereen het wiel probeert uit te vinden. **Mooi, zou je misschien zeggen, maar wie door fouten in het systeem verkeerd geregistreerd staat of onterecht van van alles en nog wat wordt beschuldigd moet hemel en aarde bewegen om zijn recht te halen. Niemand is aanspreekbaar en verantwoordelijk.** Er ontstaat in de neoliberale maatschappij een soort zelfregulerend marktsysteem buiten de burgers om, op basis van concurrentie en privatisering.

In dit controlesysteem heeft de neoliberale strafstaat een bijzondere rol. De Nederlandse situatie is vergelijkbaar met die in de Verenigde Staten. Meer dan andere Europese landen. In Nederland is de gevangenispopulatie sinds 1987 verviervoudigd. Het gaat daarbij niet alleen om strafrechtelijke maatregelen, maar om preventieve hechtenis ([tijdelijke opsluiting zonder dat een rechter er aan te pas komt](#)) en zogenaamde civielrechtelijke detenties ([bijvoorbeeld opsluiting van moeilijk opvoedbare kinderen die uit huis worden geplaatst](#)).⁽²⁾

Sociaal panopticum

Sociologen gebruiken voor de beschrijving van bovenstaande systemen en hun gevolgen voor het denken en het gedrag van individuen en groepen steeds meer de metafoor van het **'sociaal panopticum'**. Dit is een voortdurende controle op het doen en laten van mensen. De mensen moeten daarbij het gevoel krijgen dat ze permanent worden waargenomen en dat het door de autoriteiten als afwijkend gedefinieerd gedrag zal worden bestraft. Het sociaal panopticum leidt tot *'illegalisering'* en criminalisering van gedrag dat de bedoeling heeft aan het panopticum te ontsnappen of om vorm te geven aan het samenleven van mensen buiten de principes van de kapitalistische markteconomie om. Dit geïlegaliseerde en gecriminaliseerde gedrag wordt vervolgens streng bestraft. (3)

Het sociaal panopticum is niet nieuw. Reeds de sociale wetenschapper Jeremy Bentham ontwierp eind achttiende eeuw een systeem van inspectiehuizen dat voor bewakingsdoeleinden gebruikt kan worden in publieke instituties als gevangenissen, asielcentra en werkhuisen. Het panopticum was een cirkelvorming geheel van open cellen, gebouwd rond een centraal in het midden van de cirkel staande inspectietoren, als gevolg waarvan zowel de bewaker of inspecteur als de *'klanten'*, werklui of gevangenen via surveillance van de bewakers constant onder toezicht stonden en waargenomen konden worden.

Het panopticum is een hulpmiddel van de macht door de constante zichtbaarheid van de bewaakten. Omdat in het systeem de bewoners, gevangenen of werklui zich er altijd van bewust zijn dat ze zichtbaar zijn, is een automatisch functioneren van de macht verzekerd. Individuen raken verstrikt in een onpersoonlijke machtsrelatie met de institutie waarvan de medewerkers vaak anoniem zijn. Het is een wezenlijke ontwikkeling bij de toenemende controle, hiërarchisering, disciplineren en classificatie van mensen in de moderne maatschappij. Belangrijk bij het functioneren van het sociaal panopticum is dat de mensen die bewaakt worden niet voortdurend in de gaten hoeven te worden gehouden. Zij hoeven alleen maar het gevoel te hebben, dat dit wel zo is, dat ze op ieder moment ineens kunnen worden waargenomen.

Praktijkervaringen

Op de bijstandsgerechtigden is de sociale techniek van het panopticum vanuit de Sociale Dienst van toepassing. Zo zou je althans het stelsel van maatregelen kunnen noemen, waarmee bijstandsgerechtigden te maken krijgen. Wie een uitkering aanvraagt, krijgt een huisbezoek. Daarbij moet zowel vrijwel de gehele administratie als de leefsituatie zichtbaar gemaakt worden. Ook mensen die al een uitkering hebben, kunnen eventueel een huisbezoek verwachten. Voortdurend zijn er routinematige onderzoeken, waarbij alle privé gegevens over leefomstandigheden, bankrekeningen, uitgavenpatroon, sociale relaties, eventueel vrijwilligerswerk, enzovoort steeds opnieuw op tafel gelegd, *'zichtbaar'* gemaakt moeten worden.

Daarnaast worden mensen die nu niet geschikt zijn voor de arbeidsmarkt, maar dat in de toekomst wel, onderworpen aan allerlei vormen van trajectbegeleiding via vaak particuliere reïntegratie-instituties.

Mensen zijn zich er over het algemeen zeer van bewust dat ze voortdurend worden waargenomen, dat ze voortdurend *'zichtbaar'* zijn. Wat dit betreft, klopt de waarneming van sociologen dat bijstandsgerechtigden het symbool van de anonieme macht, de Sociale Dienst (in Amsterdam de Dienst Werk en Inkomen, DWI), altijd in hun gedachten hebben. Vanwege die constante zichtbaarheid denken ze vanuit zichzelf iedere dag wel aan die dienst. Dat ze weinig werkelijk contact hebben met deze instantie, is daarbij niet van belang. Ze *'verinnerlijken'* de anonieme macht van de Sociale Dienst. Bij de gedachtegangen die uitkeringsgerechtigden dan hebben, gaat het voortdurend over de

grenzen van de sociale techniek van het panopticum die op hen wordt toegepast. Mag je een huisbezoek weigeren? Moet ik echt alle giroafschriften van de laatste drie maanden laten zien, moet ik de originelen laten zien, mag ik uitgaven voor de boodschappen afplakken, is een medische keuring verplicht? De arbeidsbemiddelaar heeft mij een aanbod gedaan voor bemiddeling, mag ik dan weigeren?

Angst voor de anonieme macht van de sociale dienst speelt een belangrijke rol. Klanten malen hierover door en vermengen dit met fantasieën over hoe aan het sociaal panopticum te ontsnappen. De mensen definiëren hun situatie en schatten hun mogelijkheden en onmogelijkheden in. Sommigen definiëren zich als ziek Ik kan er niet meer tegen, ik kan die druk niet hebben, ik denk er voortdurend aan, wat kan ik doen om met rust gelaten te worden?

Deze mensen komen op spreekuren van sociale raadslieden en advocaten, waar de medewerkers onderhandelen met de bewakers, die de techniek van het sociaal panopticum toepassen, over de grenzen ervan in individuele situaties. En soms, wanneer uit 'humane' overwegingen de toepassing van de techniek echt absurd is, wordt een bepaalde regeling door bijvoorbeeld de ombudsman of een zelforganisatie in de publiciteit gebracht of wordt op een hoger niveau met bewakers onderhandeld over wijziging van een regeling.

Bij die onderhandelingen over hoe totaal mag de techniek worden toegepast gaat het enerzijds om een juridisering van de problematiek en anderzijds om een medische vluchtroute. In het woud van regels is soms een gedeeltelijke ontsnapping aan het sociaal panopticum mogelijk. En mensen doen steeds meer een beroep op 'ziektewinst', waarbij ze aangeven te ziek te zijn om aan bepaalde verplichtingen te voldoen en de maatschappelijke autoriteit van medici gebruikt wordt om te ontsnappen.

Er mogen dan voortdurend onderhandelingen zijn over de grenzen van het panopticum en op wie het van toepassing is, feit is dat de bewakers erop uit zijn de techniek steeds verder te vervolmaken en uit te breiden. De zichtbaarheid van zowel bewakers als degenen die bewaakt worden, moet worden geperfectioneerd. Daarom worden ook steeds meer instanties bij de toepassing van de techniek van het sociaal panopticum betrokken. **In Amsterdam gaan vele instanties voor sociale uitkeringen en arbeidsbemiddeling samenwerken in een verzamelgebouw dat heel toepasselijk 'de toonkamer' heet.**

Verzet

Hiervoor werd aangegeven dat burgers vooral een individuele, medische of juridische vluchtweg zoeken. **Collectief verzet tegen de invoering van de controlemaatschappij en het moderne, sociaal panopticum is er nauwelijks. Mensen laten de afbraak van hun burgerrechten op het gebied van privacy, huisvrede en bewegingsvrijheid gelaten over zich heen gaan.** Soms duikt toch spontaan collectief politiek verzet op, zoals bij het voortgezet onderwijs, een ander zich tot een sociaal panopticum ontwikkelende institutie. We hebben de scholierenstakingen nog vers in het geheugen. Het ging daar, volgens mij, onder andere om de vraag of de scholieren ook buiten de lesuren in de gaten moeten worden gehouden. Maar ook dit verzet lijkt kortstondig te zijn geweest en is door een combinatie van strenge maatregelen en manipulatietechnieken effectief de kop ingedrukt. Naast de individuele medische en juridische weg komen af en toe spontane opstanden voor, spontane uitbarstingen van woede die geen specifieke politieke richting lijken te hebben en waarbij groepen jongeren of zelfs hele buurten zich bij een oploopje plotseling tegen de politie keren, het symbool van de anonieme macht.

Tot nu toe beperken de protesten zich tot wetenschappers en kritische intellectuelen, die hun stem verheffen. **In andere landen lijkt er nog zoiets te bestaan als een burgerrechtenbeweging voor behoud van de grondrechten (bijvoorbeeld in Engeland).**

Het wordt tijd dat in Nederland ook zoiets van de grond komt. Wie kan het voortouw nemen?

(1) Een kortere versie van dit artikel verscheen als commentaar 91, april 2008.

(2) Zie mijn artikel op: www.globalinfo.nl/content/view/1344/41 en wat de Amerikaanse situatie betreft: Loic Wacquant, Straf de armen, EPO 2006.

Dat er sprake is van een intensievere controle en niet alleen van een technische vorm, moge blijken uit de volgende gegevens. Slachtofferenquêtes geven aan dat de laatste vijftien jaar de criminaliteit niet is toegenomen, terwijl sinds 2000 het aantal politieagenten met 25 procent is vermeerderd (van 42.000 naar ruim 53.000), sinds 1985 per 100.000 inwoners het aantal gevangencellen verviervoudigd is en sinds 1997 het aantal particuliere beveiligers gestegen van 18.000 naar 30.000.

(3) Massimo de Angelis, The beginning of history. Value struggle and global capital, Pluto Press 2007.

Einde tekst van een van de verhalen op de leestafel.

Ook op de leestafel lag:

Een rapport van de SP: "Een schandalige miskleun uit de categorie Betuwelijn"

Dit betrof een rapportage van het Meldpunt SP met klachten over re-integratie.

Klik hiervoor deze [link](#) aan. (Groot PDF-bestand. Openen met Adobe Acrobat Reader)

Einde tekst van een van de verhalen op de leestafel.

Ook op de leestafel lag:

Enige gebundelde verhalen van "ervaringsdeskundigen" die met re-integratie en de Werkacademie te maken kregen. De verhalen werden eerder geplaatst door betrokkenen op onze forum-discussielijst of kwamen binnen via de e-mail. Terwille van de privacy zijn de namen van de schrijvers/-sters weggelaten.

Ingekomen e-mail correspondentie: ervaringen van iemand met re-integratiebureau's en de Werkacademie:

----- Original Message -----

From:

Sent: Monday, April 14, 2008 2:58 PM

Subject: Re: dinsdag serin

Hoi xxx,

Bedankt voor je info. Goed om middels publicaties van anderen mijn ervaringen sinds maart vorig jaar, toen ik bijstand kreeg, te kunnen toetsen.

Hierbij ook nog wat ervaringen v/d werkedemie, je kunt ze misschien beter uitprinten om beter te kunnen lezen.

Puntsgewijs:

* Onderwijs? Ja, geprobeerd ook, maar daar ben ik totaal ongeschikt voor, een puberklas met ongemotiveerde leerlingen op orde houden is niet aan mij besteed.

Wel heb ik losse cursussen gegeven op eigen initiatief in buurthuizen, Frans voor beginners en gevorderden, was leuk als aanvulling op kostwinnerschap van XXX, mijn ex maar niet voor nu. Uurtjeswerk. Wel ga ik *'het Baken'* benaderen. Goede tip.

Ik blijf openstaan voor speciaal projectonderwijs zoals Piter Jelles Impuls in L'warden en Kollum (waar mijn zoon YYY op zit) en de Vrije School. Daar solliciteer ik dan ook op als er vacatures zijn.

* Beëdigd tolk bij de rechtbank? Dat is al decennia onmogelijk zonder diploma via zware, dure studie van vier jaar. Inderdaad kon men het er vroeger *'bij'* doen.

Een en ander weet ik omdat ik vorig jaar mei een week stage heb gelopen bij *'It Ljocht'* juridisch gespecialiseerd vertaalbureau te Wirdum.

Ook een verhaal:

'Arbeidsmakelaar' zo noemt ze zich, Lucy Jonkers van het Banenteam Werkacademie, een opgewonden standje die eigenlijk met pensioen moest, zich kleedt als iemand van dertig en *'dit werk zo belangrijk vond'*. (báánbrekend inderdaad)

Ze dramde bij dat vertaalbureau telefonisch, waar ik bij zat, net zo lang door totdat ze ons wilden ontvangen voor een stageplek voor mij.

Eigenlijk waren die mensen, een echtpaar dat het draaiende houdt, helemaal niet happig, van begin af aan al niet omdat er geen subsidie voor stond.

Lucy ging met me mee naar introgesprek. Afgesproken werd dat ik twee maanden op proef draaide en dan misschien tegen minimumloon werd aangenomen in september.

Ik enthousiast aan de slag. Het accent lag op bureaumanagement, dat moest ik leren. Het vertalen ging goed, ook juridisch Duits in tweetal lezen en corrigeren met Wiebe. Met hem kon ik opschieten, met haar minder.

Verder Franse, maar ook Duitse gebruiksaanwijzingen naar het Nederlands: alles prima! Ik groeide in mijn zelfbewustzijn, ik ben ook redelijk goed!

Maar dat was niet waar ze me voor wilden hebben: ik zou het bureau draaiende moeten houden, alleen, omdat het gezin/echtpaar elke 2 maanden op vakantie ging naar het buitenland.

Goed, in die week heb ik k  hard gewerkt en heel veel getracht te leren over de systemen, de D-base, de correspondenten via Skype, de financiële administratie. Aan het eind van de week, vrijdagmiddag meende ik het redelijk goed gedaan te hebben als beginner, hoewel het me duizelde van de energie die ik er in had gestoken.

Er was een onverwachte evaluatie met het echtpaar en de kritiek was vernietigend! Ik was zwaar tegengevallen, ik voldeed bij lange na niet aan de eisen en ze zagen het somber in: ik was warrig, niet schematisch, had geen bureaumanagementinzicht.

Bovendien oordeelde men unaniem slecht over mijn Word-layoutbeheersing. Daar hadden ze gelijk in, ik moest weten dat vertalen ook beheersing was van tools als Quark-xpress, Word tot in de tenen beheersen, Excel, en vertaal en page-makerprogramma's. Nou daar had ik erg mijn best op gedaan maar ze vonden dat ik in die week veel te traag zulks leerde. Overigens is het al veelzeggend dat voor mij ook een vijftal stagiaires voortijdig opstapten omdat ze tegen zouden vallen, geen gevoel voor spelling en grammatica en zo, maar dat had ik dus nog wél volgens hen maar niet voor administratie, ja, dat klopt ook wel.

Lukt wel maar daar is tijd voor nodig, ik stelde zelfs nog een verlenging van de termijn voor met nog twee maanden zodat ik relaxter en meer op eigen tempo me de vaardigheden eigen

kon maken. Nee, kon niet vanwege afspraak met Lucy van de werkademie, iets vanwege een interne regel.

En het vertalen? Ja, dat was goed, Duits ook, en Frans viel niet tegen, al deden ze ook daar wat pover over, zelf spreken ze het niet.

Toch beoordeelde een collegavertaler op afstand mijn werk (proefvertaling medicijnbijsluiter) in een fax als ruim voldoende en kreeg ik zelfs een compliment voor een creatieve vondst waardoor het leesbaarder werd voor de consument.

Maar mijn taak was het administratief runnen van uitbestedingen van vertaalopdrachten aan hun netwerk van vertalers in wel 12 talen.

En Wiebe zei dat als ik dat goed deed tzt. hij opdrachten Frans voor mij zou ritselen voor erbij tegen begintarief à negen cent per woord. Dat zou voor mij neerkomen op wekelijks 50 uur werken om aan 1200 euro maandelijks te komen.

Toen begon zijn vrouw nogal te zeuren dat ik langzaam van begrip was, slordig met fouten opsporen en weet ik veel. Muggezifterij, want Wiebe zweeg, hij en zijn vrouw waren het duidelijk niet eens.

Vervolgens zei ik: *'Nou dan laten we het hier toch bij?'* Iedereen opgelucht, totdat.....

de week daarna op de werkedemie Lucy me op het matje riep: Ik had haar erbij moeten halen. Ik had een kans laten schieten! Ik zei: 'Het is een stage dus dan is het niet juist dat ze de lat organisatietechnisch-professioneel zo hoog leggen.'

Dat was ook niet de afspraak verklaarde ik, en dat wist ze ook, daar had ze bij gezeten, per introductie, de week ervoor.

Afin, het kwam erop neer dat ze mij van alles kwalijk nam, alsof ik mijn werkplek had verpest en was weggelopen, en zij voor schut ging bij het echtpaar Dijkstra van vertaalbureau *'It Ljocht'*.

De wereld op zijn kop natuurlijk en ik reageerde erg pissig, maar zo netjes mogelijk. Later gaf ze mij een adres van een ander vertaalbureau in Drachten waar ze mij zou hebben *'bemiddeld'* maar dat nam telefonisch niet op en reageerde ook niet op een paar sollicitaties n.a.v. haar *'bemiddeling'*.

Na dit avontuur begon ik maar aan een project van Taxi Kijlstra/Leeuwarder Taxicentrale voor busjechauffeur groepsvervoer die mij direct aannamen, eerder tevens ook een taxibedrijf Emmen, dat hier opereerde, zou doorgaan, maar de opleiding was te duur, was geen potje voor dus op commando van Lucy & Debbie moest ik naar Kijlstra want die betaalde zelf de opleidingskosten. Gesprek bij Kijlstra-LTC: Men was enthousiast over me!

Omdat er baangarantie was en ik zelf goed busje kan rijden deed ik mee. Geld gestort voor taxipas, arbokeuring en alles afgehandeld, heel administratief gedoe.

Cursus was van half augustus tot september. Alles ging goed, twee weken avondcursus, 6 avonden met een grote club, verkeers- en taxitechnisch, motorvoertuigentechniek, wet & recht, publieksvriendelijkheid, etiquette, EHBO, bediening taximeter, zendradio, plattegrond stad, kaart, noem maar op.

Ik kan goed leren en slaagde met maar drie fout voor de theorie van dit alles. De helft zakte. Okee, ik blij maar het ging toch nog mis!

Waarom? Al voor mijn theorie-examen had ik bij Berend Knol een rijles, iedereen kreeg er twee en dan moest je CBR-examen doen van anderhalf uur. De instructrice oordeelde vernietigend over mijn rijprestatie. Er deugde niks van! Ik zou rijden als een debutant rijlesleerling!

Ha, zal wel, dacht ik, wist wel beter. Ja, ik kreeg de zenuwen van die vrouw, weer zo'n juf, ik

moest rijden op tom-tom, wat ik nooit eerder gedaan had en aan een snelle lage Citroën wennen die supergevoelig reageerde op gas en rem, en dan op het verkeer letten. Dan word ik ietwat chaotisch. Nou, ze had het in een tien minuten al bekeken, ik miste de opgegeven bestemming en ik moest de auto aan de kant zetten.

Waarom ik dit wou? Ik was totaal ongeschikt en een gevaar op de weg! Ik moest mee naar Berend Knol, de directeur himself, zij reed terug!

We kwamen tot de conclusie dat ik dit niet moest doen. Ik zei dat ik twee en een half jaar mijn rijbewijs had, na zes keer zakken. Dat was geen schande, zo reageerde men.

Ik zei dat ik sinds mijn rijbewijs een vw us heb gekocht en daar al 2 jaren in rij, een camper voor dagelijks gebruik en heb best wel alle moeilijke dingen gedaan die je maar kan bedenken. Alpen, regen, mist, Nacht Nebel, snelwegdrukte. (mijn zus die al dertig jaar rijdt was verbaasd dat ik dat durfde en overleefde)

Paar keer Zuid-Frankrijk heen & terug, recentelijk Italië, (waar mijn dochter woont) en waar in de Povlakte het verkeer zeer spannend en riskant is.

Nou, dat konden ze zich haast niet voorstellen, de instructrice heeft zelfs mijn bus nog even gezien, ik liet haar er langs rijden, maar ik voel me altijd veilig in mijn bus en heb nooit wat, nog altijd rij ik normaal, voel me alert op de weg, rij alleen op koffie, ben superbob, en heb nog nooit een verkeersboete gehad. (klop, klop)

We kwamen erachter dat het gewoon een déjàvu-situatie was, ik blokker finaal in een stress-(pre) examensituatie. Dat wist ik van tevoren ook maar ik dacht mezelf te kunnen overwinnen.

Maar met een dominant orerende examiner naast me rijden, dan triggert er iets waardoor ik inderdaad op slag rij als een kruk. (Lachuh...)

Goed, terug naar de werkedemie voor verslag.

Wéér grote moeilijkheden! Op het matje in zo'n bijstandshokje met Debbie & Lucy Jonkers tegenover me:

Ik zou fout zijn geweest door niet te hebben gemeld dat ik Staatsexamen had gedaan, ik had de werkgever op kosten gejaagd, niks deugde.

Toen reageerde ik wel assertief met dat ik het tenminste had geprobeerd en ook gemotiveerd was en dat ik toch maar mooi in één keer geslaagd was met hoge punten terwijl de meeste andere, ervaren chauffeurs, al voor de eerste of tweede keer dik gezakt waren voor theorie. Toen werd het stil.

Sindsdien liet men mij met rust, kon ik gewoon een keer per week naar de Werkacademie komen om mijn sollicitaties te doen, iets wat ik overigens thuis ook dagelijks doe.

Eind september kwam Debbie plotsklaps met het onzalige Reaxplan: 20 uur werken in een werkplaats, ik kon nog kiezen tussen hout, stofferen of metaal. Toen had ik dus weer een gesprek op hoge poten met Debbie & Lucy maar nam ik mijn vriendin Ellen mee, die zich voor de gelegenheid kleepte in mantelpak.

Ze wilden weten wie 'die mevrouw' was die ik meenam, ze stelde zich voor als mijn adviseur/zaakwaarnemer en als iemand 'die xxx al decennia kent'.

(we kennen elkaar nu anderhalf jaar..... maar het lijkt inderdaad veel langer)

Interessant te zien hoe ze inbonden op vele vlakken hoewel Ellen helemaal niet veel zei maar wel notities maakte en ik ook.

Na dit gesprek kreeg ik een afspraak Fourstar bedongen ipv Reax, Debbie zou met me mee naar Theo van 4star, maar kreeg ik dus na een week intensief mezelf verkopen in het uitzendcircuit gelukkig een baantje via Randstad als assemblagemedewerker en was ik tijdelijk van het gezeur af.

En misschien doe ik dat wel weer, ga ik bv. fietsen inelkaar zetten bij Batavus, als dit gedoe me weer op de nek zit.

Ik heb mijn auto nog aan kunnen houden zodat ik in heel Friesland solliciteer. Per slot willen sollicitaties voor productiewerk nogal eens lukken als ik doordram en een uitzendbureau opbel met een gemotiveerde stem. Ik weet precies in welke technische sectoren ze mensen tekort komen waar maar ja, liever werk op niveau natuurlijk want als metaalarbeider wat ik wel redelijk kan presteren, vinden ze me na verloop van tijd te intelloos, of te *'apart'* ook al doe ik nog zo gewoon.

En dat ruis roept vragen op. Ook al doe ik nog zo mijn best op het werk, dan is er altijd wel een fabrieksmatennaaiër die me bij de chef probeert zwart te maken, zo werkt dat, meerdere keren meegemaakt, maar weet ook niks te bedenken om het te voorkómen.

Niet dat ik me er zomaar in laat luizen, maar als er weer zo'n rotte appel stemming tegen je probeert te maken en het lukt is het snel einde verhaal, kwestie van dat 't fabriekschefje altijd een stabiele werkvloer wil en dan telt de roddel van wie er het langste zitten.

*** Wordt Debbie vervelend, GEDRAG van een ambtenaar**

Morgen draagt ze me over aan iemand van het stadhuis, een andere ambtenares/casemanager. Vanaf de werkedemie fietst ze met me mee naar Crystal Palace waar Brouwer van Serin wachten en die nieuwe ambtenares.

Hoewel ik van Serin gewoon een brief kreeg er om 9.00 u te zijn hadden zowel Debbie als Lucy Jonkers altijd de gewoonte om met iemand mee te gaan vanaf de werkedemie. Daar heb ik al bezwaar tegen gemaakt maar om de een of andere reden schijnt dat niet anders te kunnen, je moet vooral niet te veel op eigen gelegenheid of initiatief doen, daar flippen ze van.

Ik heb me goed voorbereid, heb een lijst met punten, ik zeg zo weinig mogelijk, laat hen wel kakelen, en trek een colbert met coltrui aan.

Verder prints mee van Serin, o.a. die passage over *'weigerachtigheid'* bij hun Emergeontraject. Ik verwacht niet dat ik daarvoor in aanmerking kom maar ga uit van weer een sollicitatietraining. heb ik al drie keer gehad/gedaan.

Maar goed, nee zeggen tegen alles kan dus niet, laat ik eerst maar uitgaan van een plan waar ik beter van wordt.

Buigend riet spelen, go with the flow. Misschien hebben ze een netwerk, dat zou volgens Debbie. Maar ik teken niks en stel heel duidelijk dat ik een normale betaalde baan wil met CAO en dat ik verwacht dat men mij daar enthousiast in ondersteunt.

Alu laptop-attaché-koffertje heb ik ook, neem ik mee!

Jammer dat ik geen laptop heb, maar ik doe er mijn mobiel in, een rekenmachine en nog wat boeken over economie, wet & recht of zo.

(ze zijn altijd aan het spieden wat je bij je hebt, wat je opschrijft en wat je zegt. Het lijkt wel een plaatsing taakstraft reclassering-curatele)

Die moet je inpakken op een manier die zij niet door hebben. Volkomen echt egoloos.....

Daar heb je gelijk in, dat probeer ik ook. Geen eisen stellen, en zoveel mogelijk noteren, daar worden ze zenuwachtig van.

Maar wel me opstellen alsof ik met hen wil dealen, op voet van gelijkwaardigheid, (daar

gruwen ze van) zo van : ik steek hier een hoop energie in en dan wil ik er ook wel wat voor terug, namelijk de kortste weg naar een volwaardige baan.

Overigens is dat PEL-stuk van yyy waar ik in één zinnetje onder eigen naam op heb gereageerd wel al 500 keer gelezen, wat meer is dan andere stukken. **Ben benieuwd of er morgen naar wordt gevist.** Maar mening zeggen mag.
Vreemd dat de gemeente zó obscurantistisch doet over iets dat wordt verkocht als deugdelijk beleid!

[Opm. secr. PEL: toegang tot website PEL is door gemeente geblokkeerd vanaf hun eigen server... Wat een pech nu voor de ambtenaren...]

Dus ga hun er es uithoren wat ze voor jou hebben uitgedacht, om 12.000 per jaar vrij te maken voor het Zaailandproject.

Dat had ik me ook al bedacht, dat extra kosten Zaailand parkeergarage het project niet in de weg mogen staan, dat het er politiek doorgedránd wordt, koste wat het kost, en uiteraard over de ruggen van baanlozen.

Overigens hebben Debbie, en ook Hein, NLP-leider, vorig jaar verklaard dat in Leeuwarden er nóóit sprake zou zijn van werkplicht voor uitkering. Daar zal ik haar morgen aan herinneren, indien nodig. Maar ik vertrouw ze niet, ze spelen het hier gewoon meer sneaky dan andere provinciehoofdsteden en misschien is Hein daarom wel weggegaan na de eerste, zo succesvol afgesloten traing waar directeuren en gemeentebobo's bij waren. Ik moet daar nog ergens een foto van hebben waar ik op sta maar kan hem niet meer vinden op de schijf.

[Opm. secretaris PEL; Juist in Leeuwarden is men hard bezig om werkplicht voor een (bijstands)uitkering in te voeren!]

Heb je ooit je eigen dossier ingezien bij SZ?

Nee, maar dat kan altijd nog wel als het echt vervelend wordt.

En vooralsnog: ik stel me meegaand op, als iemand die blij is dat er wordt bemiddeld, daarom probeer ik deze dames morgen vooral niet als tegenstander te zien, als ik tegen hèn. Dat zet een verkeerde toon.

Noot: Ook wel opmerkelijk: Het gaat het al jaren goed met me, dankzij o.a anderhalf jaar wekelijks een paar uur groepstherapie GGZ een paar jaar geleden, dankzij een leuk huis na de scheiding, dankzij een fijne relatie, en vanuit een diep besef van vrede met mezelf en vrede met de keuzes die ik in mijn leven heb gemaakt, dankzij harmonie met mezelf, mijn kinderen en mijn directe omgeving, en nog veel meer innerlijke waarden waar ik me gelukkig in koester en me veilig in voel.

Dit alles moet zonodig worden overhoop gehaald door een stel lelijke ambtenaressen met schorre bitse stemmen, mispaatst décolletévoorkomen en een brallerige eigendunk, die menen dat mensen als ik niet deugen en structuur & moraal moeten worden bijgebracht. Tunnelvisie van bemoeials, daar vrág ik niet om.

Maar waarom zou ik deze geestelijk armzalig types bewijzen dat ik heel anders inelkaar zit dan zij denken?

Ik ga wel in hun rolletje mee, in hun kleingeestig vertoon van ego, maar als observant, niet als deelnemer maar dat hoeven zij niet te weten.

Misschien begin ik wel er een boek over te schrijven. Hier zit materiaal in. **Tevens ben ik actief op internet over het verschijnsel van opkomend corporatisme, dat bedrijfsleven en overheden elkaars corporate belangen dekken waardoor zich een corporatief-fascistoïde maatschappijbeeld ontwikkelt.** Veel mensen hebben dat nog niet door. Kan de opmars nog worden gestuit?

Wie had dat ooit gedacht 20 jaar geleden? Doorgeschoten emancipatie waardoor dames van het Verdonk-type eindelijk middels populistische weg per bureaucratie hun gram halen.

Persoonlijke frustraties afreageren op eerzame mannen als ik die na een partimebaan/huismannenbestaan van 14 jaar de pech hebben te zijn gescheiden, een 'carrière' te hebben gemist zodat het sociale vangnet tijdelijk moet worden aangesproken.

En andere goedwillende mensen die prooi zijn voor inhoudsloze, domme & goedkope carrièrebitches die zich als akela verhoeren voor de gemeente voor een schamele wedde.

De kolenboer erover! (sorry, even een kleine lichtemotionele oprisping, moet kunnen nietwaar?)

Zo zzz, back to normal, nu heb je alvast wat insideverhalen over de werkacademie, die kun je er wat mij betreft uit kopiëren en in een PEL-dossier plakken.

Hoe meer verhalen van participanten, hoe beter voor het totaalplaatje van de werkacademie. Toch?

Zijn er überhaupt nog partijen in de Raad die oppositie voeren tegen dit onzalig beleid? En wat kan het PEL allemaal doen politiek gezien?

tot zover eerst,

Vriendelijke groeten van xxx

----- Original Message -----

From:

Sent: Friday, April 11, 2008 3:57 PM

Subject: dinsdag serin

Hoi zzz,

Nog even gekeken bij website Serin, er is daar een reïntegratie 'traject' 'mens & Werk' zie:

http://www.serin.com/index_mensenwerk_reintegratie.asp en een traject leerwerkplek:

Emergeon.

Bij Emergeon staat onder werkplekken o.a.:

- het aanbieden van het WorkFirst-concept voor zogenaamde "ontlopers" of "weigerachtigen". Vreemde tekst! Wie bepaalt dat? De gemeente of een commercieel 'reïntegratieburo'? En valt er wat aan te bieden? Het is dicteren dunkt me!

- het leren van Nederlands op de werkvloer;

- het invulling geven aan sociale activeringstrajecten;

- het bieden van een interim werkplek voor iemand die op de wachtlijst staat.'

zie: http://www.serin.com/index_emergon_werkplekken.asp

Uiteraard ga ik alleen voor het reïntegratietraject *'mens en Werk!'* Mocht het zo zijn dat men mij bij Serin de zg. Emergeon *'leerwerkplek'* wil aansmeren, ben ik snel klaar, wordt het een ander verhaal, daar zal ik niet mee akkoord gaan.

En net als de vorige keer, heb ik het recht om er zelf keus in te hebben.

Dus, mocht men moeilijk doen, vraag ik een tweede gesprek aan en neem ik iemand mee.

Overigens vind ik drie man voor een reïntegratietraject wel een zware delegatie, Debbie zal het zeker nog heugen dat ik vorige keer iemand meenam, dus neemt ze nu voor de zekerheid een collega mee om in de meerderheid te zijn, ik zie wel dinsdag negen uur, wordt het mij te lastig zwijg ik, ik heb het recht daartoe, verdaag ik de intake, en roep ik ruggesteun van XYZ in. Ik heb tevens recht op een second opinion als men mij in een dumptraject wil slijten.

Groeten en goed weekend,

xxx

15 juli. Gesprek voortzetting reïntegratie bij Serin reïntegratiebureau.

Om kwart voor negen in het CWI-gebouw waar zoals afgesproken Debbie Eerhart me opwachtte die me als casemanager zou overdragen naar iemand anders van sociale Zaken. Ze had een rapport over mij bij zich met verslag voorbij traject. Of ik een kopie mocht hebben? Nee, dat kon niet maar ik kon het wel even vluchtig doorkijken. Er stonden geen rare dingen in zo te zien.. Het wachten was op iemand aan wie ze me zou overdragen. Die arriveerde: Marjan Beunder, casemanager van de gemeente, mijn nieuwe contactpersoon. Ik vertrouwde haar meteen al niet. Een humor- en respectloos Befehl=Befehltype zoals later duidelijk werd. **Samen opfietsen naar Serin in het Kristal gebouw.** Daar wachtte Don, een reïntegratieconsulent ons op, zijn collega Martha was ziek dus hij zou het doen. Ik was opgelucht, toch nog een man erbij.

Ik zag er sjiek uit voor mijn doen: wollen colbert, coltrui, nette schoenen, geklede broek en alu laptopkoffer.

Dat voelde zeker. Ik zocht strategisch een plek, tegenover Don, 58 jaar maar die er jonger uitzag. Naast hem Debbie, en aan de zijkant mevrouw Beunder.

Wat introklets, wie is wie. **Mevrouw Beunder verklaarde dat ze van Rijkswaterstaat kwam en dit haar eerste praktijkopdracht was, ze werkt sinds februari bij Sociale Zaken.**

Ik was haar eerste cliënt, en dit was haar eerste gang naar Serin. Ze zei verder niet veel maar noteerde.

Don begon nav. mijn cv, hoe het kwam dat er zoveel verschillende dingen opstaan. Ik praatte gemoedelijk en zei dat die vraag altijd werd gesteld en wellicht bij de werkgever vragen oproept maar dat ik het zie als pluspunt.

Ok, puntsgewijs mijn cv toegelicht, zo beknopt mogelijk maar gezien wat er op staat toch nog een heel verhaal. Had ik geen moeite mee. Don was goed luisteraar en stelde de juiste vragen. Eerder, voor het vertrek naar Serin, had ik Debbie nog erop geattendeerd dat in haar verslag over mij het niet juist was dat ik het liefst met mijn handen werk, want ik werk het liefst op niveau. Okee, daar ging Don op door op een prettige manier. Zakelijk ook. Hij wilde wat ervaringen weten over eerdere reïntegratie bij Rentrée en Depiro, deed ik verslag van.

Merkwaardig dat dit de Werkacademie vorig jaar helemaal niét interesseerde, nu zat mevr. Beunders het uitgebreid op te schrijven.

Don: Wat ik verwachtte? Een zo kort mogelijk traject naar een CAO betaalde baan. *'Ik wil*

wel, als de werkgever ook wil zijn we snel klaar.' Don lachte. Was hij het helemaal mee eens. Of er beperkingen waren? Ik noemde oorsuizingen links, *(wat ik al anderhalf jaar heb en dus telefoonwerk uitsluit)* en stress/zenuwen bij sollicitatiebezoek of stresssituaties maar wat verbeterd was sinds de NLP-cursus. Dat lichtte ik op verzoek toe met voorbeelden. Waar ik solliciteerde? Ik toonde een reeks afwijzingen van banen op nivo. Of ik wel open sollicitaties deed? Ja, ik gaf een aantal voorbeelden uit het hoofd. Mevr. Beunders notuleerde door. Wat ik het liefst wilde? Taal & tekst, gaf wat voorbeelden. Iets anders eventueel? Botenbouw, montage.

Ik had ook de print van Serin bij me, haalde die tevoorschijn en vroeg welke richting: Mens & Werk of Emergeon?

Dat vooronderzoek verraste ieder. Nee, Emergeon hadden ze afgeschaft. Dus Mens & Werk? Ging hij niet op in.. Ik noemde punt voor punt op wat er stond en of ik dat tegemoet kon zien? Ja.

Maar Don was nogal vaag. Volgende week dinsdag beginnen maar er werd wel verwacht dat ik een overeenkomst tekende. Daar ging ik niet tegen in, maar uiteraard neem ik die eerst mee en laat die bekijken voordat ik teken. Hoeveel dagdelen? In principe twee.

Toen brandde mevrouw Beunder los, mijn nieuwe casemanager:

Ze had uitdrukkelijk opdracht van de gemeente mensen 32 uur van de stréét te houden, en dat zou ook worden gecontroleerd! Thuis? Ik kreeg geen antwoord. Ik vroeg Debbie: 'Volgens jou was het toch ook twee dagdelen?' Inderdaad, ze bloosde ervan. Don en Debbie bleken anders voorgelicht dan Marjan Beunders. Men was het er niet over eens. Don zei dat er niet meer dan 2 dagdelen wekelijks voorzien waren En dat de overige 24 uur niet op Serin kon worden ingevuld.

[Opm. secretaris PEL: hier komt de aap uit de mouw, verwoordt door "*Gretchen G*****". DIT is het ware gezicht van het beleid van wethouder Florijn... en dit College van B. en W.]

Debbie keek er ook van op! Mevrouw Beunder bleef op haar strepen, besliste over mij heen naar hen: Thuiszitten is er niet bij. **32 uur en dan moet de rest met een stagewerkplek of werkervaringsplaats worden ingevuld!**

Ik antwoordde dat met mijn werkervaring en op mijn leeftijd zulks niet nodig was. Alleen als het aansloot op het individuele maatwerkplan van Serin (wat overigens helemaal niet slecht klonk) Debbie en Don knikten, mevrouw Beunder noteerde en zei dat ze er met hen nog over zou bellen en voegde eraan toe: '*Ja, ik ben misschien nieuw, nog onervaren, maar ik moet die order opvolgen en nieuwe bezems vegen schoon.*' (gemelijk lachje)

[Opm. secretaris PEL: dit soort orders zijn dus het ECHTE beleid van wethouder Florijn. Mensen in de bijstand vormen minderwaardig, de straat onveilig makend gespuis en DAT moet afgelopen zijn. Het zegt meer over de kwaadaardige vooringenomen opvattingen van dit College dan over mensen in de bijstand.]

Dus, met andere woorden, nu weet ik waar ik aan toe ben. Deze dame is van een ander kaliber dan Debbie Eerhart en Lucy Jonkers, en ze schoof me aan het eind haar kaartje toe en zei dat ze met me in contact bleef en dat ze over twee maanden zou evalueren en resultaten wenste te zien. Ik weet nu al dat ik met haar een aanvaring krijg, dus is het zaak om óf zo snel mogelijk een baan te vinden óf zéér alert te zijn! **Eerlijk gezegd had ik niets al verwacht omdat ze voor het Stads kantoor werkt, en niet voor de werkakademie in het CWI-gebouw.**

Sorry maar ik moet constateren dat het is iemand lijkt die me niet vertrouwt, noch respecteert, terwijl met de andere aanwezigen, Debbie haars ondanks, het gesprek helemaal niet scherp was, eerder gemoedelijk en ik voelde me ook niet zenuwachtig of gejaagd. (Debbie was

natuurlijk blij dat ze van me af was en was daarom wat leuker)

Gedrieën gingen we naar de uitgang, waar mevr. Beunders me onderweg nog even fijntjes liet weten dat zij de baas was voortaan, en bij het weggaan voor het gebouw dat ik haar moest bellen als ik vragen had. Dat klinkt als een duidelijke boodschap: Ik blijf bij de les, doe mijn best en heb haar niks te vragen, ik denk eerder dat ze mij belt. Samen met Debbie fietste ik terug naar het CWI gebouw waar onze wegen als mensen die met elkaar te maken hadden gehad zich scheidden, beiden opgelucht denk ik.

En nu maar hopen dat Marjan Beunders meevalt maar ik dacht van niet..... Ik weet genoeg, omgaan met dreigen met korting en intimideren tot snel tekenen zal volgende week aan de orde zijn vrees ik. Ik zal het waarschijnlijk nog wat professionele en juridische backing kunnen gebruiken. Tot zo ver.

* Wat mist er? Het begrip werken voor uitkering is niet gevallen maar ik weet zeker dat M.Beunders hier driftig plannetjes voor gaat maken, klusjeswerk of zo. Er mist een plan van aanpak van Serin.

In dit stadium wilde ik vriendelijk en meegaand zijn, geen mening laten horen, maar wel resoluut overkomen, dat is gelukt.

Sent: Monday, April 14, 2008 4:17 PM

Subject: enkele vragen

Geachte Meneer, Mevrouw

Ik ben via de gemeente Leeuwarden naar Randstad Rentree gestuurd, om aldaar een re-integratie programma te volgen.

Inmiddels ben ik daar nu 4 maanden aanwezig geweest in de hoop aan regulier betaald werk te komen die passend is.

Dit is tot op heden nog niet gelukt, de oplossing is nu dat ik verplicht te werk word gesteld bij Alexander Calder, wat gelijk staat aan een sociale werkplaats, en dus geenszins mij verder op weg helpt aan een reguliere baan.

Want het aangeboden werk bestaat uit:

Een kruidentuintje aanleggen, Het gebouw schilderen van Alexander Calder, Fietsenmaker en of timmer werkzaamheden, en geestdodend inpak werk.

Dit aanbod is nagenoeg exact het geen mijn geestelijk gehandicapte zus ook doet om haar een dagbesteding te geven.

Geen werk dus maar bezigheid therapie, dit alles uiteraard met behoud van uitkering.

Tegen dit alles zou ik graag bezwaar maken, maar ik heb wel een gezin die eten en drinken wil en rekeningen te betalen.

Op gronde daar van zou ik dus niet kunnen weigeren want daar staat een geldboete op.

Nu las ik enkele artikelen op internet waar Het Pel ook in word genoemd, dat er mensen zijn die tegen deze werkwijze van de Gemeente in zijn gegaan, maar ik kan nergens vinden wat de uitslagen zijn van deze.

Misschien dat u mij verder kan helpen omtrent de uitslagen van die zaken, en er misschien een mogelijkheid is dit werk beneden niveau te weigeren zonder meteen een geld boete te krijgen.

Want werken wil ik best maar dan wel gepast en op niveau, een opleiding/omscholing zou ik ook niet weigeren maar daar word zelfs niet over gesproken.

Wat toch raar is aangezien er steeds meer stemmen opgaan om de vergrijzing tegen te gaan **en de financiële vergoedingen die een re-integratie bureau ontvangt adequaat genoeg is om een goede opleiding te volgen en af te ronden.**

Alvast bedankt voor elke reactie van u kant.

Met vriendelijke groet

XXX

De Werkacademie. Terug naar de kinderclub

De "*Werkacademie*": Vier dagdelen verplicht terug naar de kinderklas!

De nieuwste poging om mensen met een Sociale Dienst uitkering zo snel mogelijk aan het werk te helpen is het prestigeproject van wethouder Marco Florijn onder de naam "*de Werkacademie*". Nou ja, aan het werk te helpen??? **Je zit vier dagdelen per week achter een computer te staren naar de vele vacatures die voorbij rollen waar je of niets mee hebt, of domweg niet eens voor in aanmerking kunt komen.**

Af en toe wordt er een zogenaamd "*spelletje*" in de groep gegooid waar je dan over moet nadenken, met als doel te kijken hoe hoog het intelligentiepeil van de deelnemers is, of om te zien wat die volwassen werkzoeker nou toch zo verkeerd doet bij het solliciteren. Reden genoeg om daar niet op in te gaan omdat het vrij lullig overkomt voor de volwassen deelnemer die heel wat ervaringen heeft opgebouwd op het gebied van het zoeken naar werk. Bovendien horen dat soort "*spelletjes*" meer thuis in een kinderklasje. Het was dan ook voldoende geweest om 1 dagdeel per week er naar toe te gaan, want per week zie je er niet veel nieuwe vacatures bij komen. **In feite zit je er alleen maar omdat het weer verplicht is. Weiger je er naar toe te gaan, dan pakken ze gewoon je uitkering af.**

Alle deelnemers zijn "*wild enthousiast*". Tenminste, zo laten ze het overkomen. Stuk voor stuk vinden ze het een grote onzin om naar die zogenaamde "*Werkacademie*" te gaan. Waar dat "*Academie*" overigens nou precies voor staat is wat dubieus, maar het klinkt natuurlijk wel heel interessant. Maar goed, het is weer een stukje werkverschaffing en,..... het is er best gezellig en je kunt er af en toe ook nog ontzettend lachen om sommige mensen die, of super ijverig proberen over te komen, of juist heel eerlijk zijn en in de groep zeggen wat ze er nou eigenlijk van vinden.

Hoewel het soms erg amusant is dat je van hun gezichten kunt aflezen wat ze werkelijk van iets of iemand denken, valt er op de begeleiding verder helemaal niets aan te merken. Die zijn erg gemoedelijk, vriendelijk en behulpzaam en doen het werk tenslotte ook alleen maar omdat het hun werk is. Daarom proberen ze je van alle kanten een positieve impuls te geven.

Sommigen vinden hun werk zelfs zo leuk dat ze erg enthousiast zijn.

En plezier in je werk hebben is natuurlijk alleen maar erg positief. Maar dat enthousiasme kan voor een aantal deelnemers soms wel eens wat vervelend overkomen en meer als een aanval worden ervaren dan als een positieve benadering.

Vergeet niet dat deze deelnemers er verplicht zitten en niet uit vrije wil. Daardoor kan hun motivatie, enthousiasme, begrip en gevoel voor humor soms heel ver te zoeken zijn. Dus kan het voorkomen dat ze alles als negatief zien.

Wat af en toe ook niet zo plezierig over komt is dat sommige begeleiders zich soms onbewust laten gelden als docenten van een kinderclubje bestaande uit mensen die vaak beduidend ouder zijn dan hen en ze zien als een stel bemoeizuchtige broekies. Daardoor krijgen sommige deelnemers het gevoel dat ze als kind wordt behandeld, waardoor een stukje minderwaardigheidsgevoel wordt geschapen, met als gevolg dat je het idee krijgt in een kinderklasje te zitten. Maar de begeleiding langzamerhand kennende zal het zeker niet zo bedoeld zijn. In de meeste gevallen betrappen ze zichzelf op iets dergelijks en maken ze er een grapje van. Voor de begeleiding dus niets dan lof.

Toch blijven de deelnemers volwassen mensen die als een stelletje onnozele sukkels verplicht achter nietszeggende sollicitatie activiteiten aan moeten hollen om te laten zien of je wel enthousiast en gemotiveerd op zoek bent naar een baan.

Een lachertje van de bovenste plank dus en alleen maar goed om je acteertalenten te gaan misbruiken.

Maar goed, aangezien de meeste deelnemers bang zijn voor eventuele sancties wanneer ze niet als een stelletje kuddedieren achter de nieuwste grillen van de overheid aan hollen, komen ze trouw iedere dag naar de "*Werkacademie*" toe, wat een aardig bedrag per deelnemer per dag kost. **Al die kosten bij elkaar opgeteld hadden ze beter kunnen gaan gebruiken om er voor te zorgen dat de voedselbanken niet meer nodig zouden zijn.** Maar waarschijnlijk is dat iets teveel werk, dus dan maar die langdurig werkelozen gaan lastig vallen met dit soort trajectjes.

Overigens horen niet de langdurige werkelozen in een dergelijk traject te zitten, maar de werkgevers en met name de bedenkers van de regelgeving omtrent de Wet Werk en Bijstand om ze te stimuleren andere arbeidsvoorwaarden te scheppen. **Uiteindelijk ligt het aan hun beleid dat de wat oudere werkzoekende praktisch niet meer aan een fatsoenlijke baan kan komen en de jongeren van alle kanten worden uitgebuit voor een habbekrats.** De ouderen zijn alleen maar geschikt voor dom productiewerk, een achterlijk schoonmaakbaantje, een geestdodend callcenter baantje of een leuke tijdelijke baan van hooguit een paar maanden om vervolgens weer terug te komen op de "*Werkacademie*". Daar schijnen ze goed genoeg voor te zijn.

Re: De Werkacademie. Terug naar de kinderclub

ook ik werk vanaf dec bij de Werkacademie, Workstar.
als alleenstaande moeder zit ik onder 't bijstandsnivo [920,99] per mnd, bij het juridische loket zei men dat ik een aanvulling moet vragen. maar workstar zegt dat ik geen aanvulling kan vragen weet iemand raad?

[Opmerking secretaris PEL: Workstar heeft hier niets mee nodig en beslist hier ook niet over! Betrokkene heeft recht op aanvullende bijstand tot het niveau voor een eenoudergezin.]

Re: De Werkacademie. Terug naar de kinderclub

Ervaringen na paar weken 'Werkacademie': Ongevraagde bemoeienis. Onprofessionele sollicitatiebegeleiding. Controle. Eigen initiatieven worden niet gewaardeerd.

Sollicitatiebrieven moeten door de ambtenaren worden nagekeken. En ook al schrijf je goed, moet de brief nog worden vormgegeven in een met klem geadviseerde stijl, zelfs als die in

strijd is met lesstof uit een eerdere sollicitatiecursus. **Alles wordt gebracht als voor je bestwil. Vage beloften over makkelijk te vinden betaalde arbeid die niet waar worden gemaakt. Er worden dingen verteld die niet kloppen, bv. dat je inspraak hebt in keuzemogelijkheden van je traject.**

Er wordt de eerste week naar je geluisterd, maar daarna niet meer, dan moet je aanwezig zijn op hún voorwaarden, ambtenaren komen zelfs met vacatures waarvan hun collega eerder al had gezegd dat die niet pasten. Als je zelf je eigen plannen hebt en bezig bent met een zinvol eigen '*traject*', komen ze voortdurend langs om '*ongedwongen*' met je te praten, lees: om hun zin door te drijven.

Notities schrijven ze de hele tijd, zelfs niet ter zake doende inbreng in de groep tijdens de koffiepauze wordt soms opgeschreven.

Een sfeer van: alles wat je zegt kan tegen je worden gebruikt en dat heb ik ook zien gebeuren om me heen. Het is infantiel hoe je wordt opgehaald met een juf met lijst voordat je zes trappen op moet. Sommige methoden doen denken aan een open inrichting, en laten mensen niet in hun waarde.

Antwoorden op duidelijk gestelde vragen gaat men sneaky uit de weg. Daar moet een grondige training aan vooraf zijn gegaan! **Wie meewerkt maar assertief blijft wordt bedreigend gevonden, de ingestudeerde glimlach verdwijnt dan meestal snel.** DDR-achtig systeem, zou me niet verbazen als er ook infiltranten van inlichtingendiensten tussen de cursisten worden geplaatst. **Men wordt onder een vergrootglas bekeken maar niet erg serieus genomen omtrent arbeidsverleden.** Wat men opgedragen krijgt wordt nagecontroleerd, op het absurde af. Maar spontaan gedane sollicitaties per internet, zoals dat werkt bij www.werk.nl, van het CWI, wat blijkens mijn ervaring helemaal geen slechte vacaturesite is, (heeft me al meerdere uitnodigingen en tijdelijk werk opgeleverd) worden meestal niet interessant genoeg gevonden op diep op in te gaan, het wordt dagelijks genoteerd als teken dat je goed bezig bent. De leiding stimuleert vooral '*klassieke*' sollicitaties uit aangedragen knipselmappen, **meestal gekopieerde advertenties uit de bladen waar per degelijke brief op moet worden gereageerd. Van die vacatures waar minstens honderd anderen op schrijven en waarvan de procedure een paar weken duurt. Dat het allang niet meer zo werkt bij veel bedrijven, gaat er bij de leiding niet in.**

Met snelle reïntegratie heeft dit nauwelijks iets te maken.

Van medecursisten hoor ik dat er pas wordt bemiddeld bij werk of stageproject als dat van bovenaf is uitgezocht of voorgeschreven, niet bij eigen sollicitaties waar je wat aan positieve '*backing*' zou kunnen hebben.

Als dit zes of acht weken duurt, is het nog uit te houden, maar daarna niet meer lijkt me, vooral als er dan nog geen betaald werk is gevonden. Het is duidelijk dat de '*docenten*' van de zg. '*Werkacademie*' beter geschoold zijn in orde houden en hun wil opleggen aan cursisten dan in het verschaffen van adequate begeleiding.

Men doet er alsof er wordt samengewerkt op voet van gelijkwaardigheid maar dat het niet zo is, heb ik met stijgende verbazing reeds geconstateerd bij hoe sommige medecursisten worden aangepakt.

Tot slot, ik kan ieder die er moet verschijnen aanraden om steeds aan te dringen om individueel serieus genomen te worden en niet als een massafiguur te worden behandeld. Het is inderdaad helaas zo dat sommige mensen meer structuur, begeleiding en peptalk nodig hebben dan anderen, dat is ook normaal, en het is goed dat genoeg mensen bij deze aanpak veel baat kunnen ondervinden, maar dat geeft mijns inziens het personeel van de '*Werkacademie*' nog niet het recht om mensen een etiket op te plakken of als eenheidsworst te behandelen, ook al doet men of er persoonlijk met je wordt meegedacht. Werken? Heel graag, liever vandaag dan morgen maar dan wel normaal betaald per loonlijst en volgens CAO. **Dus**

los van de controle van de wet Werk en Bijstand wat bij uitstroom naar verdere reïntegratie in het vooruitzicht wordt gesteld. Gesubsidieerde baan mag ook. Lukt dat niet in een keer? Ga met degenen in overleg die je aan moeten sturen. Het gaat om jouw toekomst en niet wat ambtenaren er aan invloed op willen uitoefenen.

Re: De Weracademie. Terug naar de kinderclub ik heb dus een gesubsidieerde baan bij workstar,[fourstar], mn. docente van de bbl opleiding is volgens naar horen zegggen geen bevoegd docente...en heeft deze opleiding die ik volg zelf ook gedaan...dinsdags volg ik de opleiding in het friesland college nou is het vakantie maar al een week terug probeer ik dr te bellen weet niet of ik naar m'n stage adres moet of dat ik les heb op de werkvloer [dat werd eerst ook gedaan] nou ben dus maar naar mn stage adres gegaan,want terug bellen of mailen ho maar.....m'n loon mee gerekend met de kinderkorting zit ik op 't bijstandsnivo..wist niet dat ik de korting mee moest rekenen...[heb 1 kind] gaat naar schooltijd naar de naschoolse opvang,mn eigenbijdrage is tot nu toe 442 euro.....

Ik ben er dus op achteruit gegaan,heb uiteindelijk nog minder dan de bijstand..... terwijl fourstar had gezegd dat ik 40 euro per mnd meer zou krijgen..... en maar zeggen alleenstaande moeders aan 't werk.....met m'n kind ging t slecht op school huilde elke dag...zei haar juf...**ja een kind van 7 die hele dagen op school zit voor achten al, ziet d'r moeder pas om half zes..^avonds....**

hallo

de weracademie,

ik heb mn eerste uitnodiging gehad. heb hier en daar gehoord dat de weracademie niets dan ellende is.

ik ben erg benieuwd wat ze mij kunnen bieden, zie het bijna als uitdaging. de eerste afspraak ben ik niet nagekomen. **netjes afgebeld en afgezegd. volgende dag kreeg ik bericht. ze belden waarom ik niet was verschenen en waarom ik niet had afgebeld. woedend was ze aan de telefoon.**

ik heb gezegd dat ik een ongeluk had gehad en dat mn hals tweedegraads brandwonden had opgelopen. het was een goede reden om niet te komen en na praten als brugman vond zij dat ook. ach ja na een tweede graads brandwond heb je twee keuzes of je gaat naar een arts of je gaat naar de ***** weracademie...

in ieder geval ik krijg een nieuwe uitnodiging. wat wel grappig is de mevrouw die mijn intake deed voor aanvraag van de bijstand zei dat ik in fase 4 zat. maar ik weet dat de fasen indeling al 2 jaar niet meer bestaat. waar gaat dit heen als zelfs het cwi cq weracademie het niet meer weet. ik hbo afgestudeerde ben benieuwd wat de weracademie mij bied...to be continued...

Einde verhalen van "ervaringsdeskundigen" met re-integratie en Weracademie.